
Eftirmeting av læraraútbúgvingini

Læraraútbúgvingin í samtíðar- og framtíðarhøpi:
Læraraútbúgvingin og læraraútbúgvingarprofilurin í einum
spenningsfelti millum praksisøkið og setursøkið

21. FEBRUAR 2024

Innanhýsis eftirmeting av læraraútbúgvingini umbiðin av Fróðskaparsetur Føroya

Metingarbólkurin/høvundar:

Forkvinna í metingarbólkinum: Frida Poulsen, ph.d í námsvísindum, varadekanur og útbúgvingarleiðari fyri læraraútbúgvingina

Limur í metingarbólkinum: Elisabeth Holm, ph.d. í samfelagsmálfrøði, samskipari á Góðskueindini

Limur í metingarbólkinum: Ingibjörg H. Reinert, cand.soc. í útbúgvingarvísindum, starvsfólk í Góðskueindini

Limur í metingarbólkinum: Janus Jensen, cand.ped.ped., sakkønur á økinum

Limur í metingarbólkinum: Ninna Reinert, m.sc. í heilsuvísindum, útbúgvingarsamskipari

Eftirmeting av læraraútbúgvingini. *Læraraútbúgvingin í samtíðar- og framtíðarhøpi: Læraraútbúgvingin og læraraútbúgvingarprofilurin í einum spenningsfelti millum praksisøkið og setursøkið*

© Fróðskaparsetur Føroya 2024

Perma: Fróðskaparsetrið

Innihald

Orð frammanundan	0
1. Inngangur	1
2. Bakstøði og hugleiðing um læraraútbúgvingina	3
2.1 Skipan av læraraútbúgvingini.....	3
2.2 Starvsfólkaprofilur.....	5
2.3 Innihaldið í læraraútbúgvingini	6
2.4 Dygd í læraraútbúgvingini	7
2.5 Koherens	9
3. Orsök at fara í gongd.....	12
4. Fokussøki	15
5. Framferðarháttur / Háttalag	17
6. Empiriska tilfarið	20
6.1 Verkstova I: Undirvísarar á NÁD	20
6.1.1 Samanumtøka av Verkstovu I.....	21
6.2. Verkstova við lesandi	21
6.2.1 Samanumtøka av verkstovu við lesandi.....	22
6.3 Verkstova við Samstarvsráðið	22
6.3.1 Samanumtøka av verkstovu við Samstarvsráðið	23
6.4 Verkstova við starvslæruvegleiðarum.....	23
6.4.1 Samanumtøka av verkstovu við starvslæruvegleiðarar	23
6.5 Verkstova II : Undirvísarar á NÁD.....	24
6.5.1 Samanumtøka av Verkstovu II: Undirvísarar á NÁD	24
6.6 Verkstovan III: Undirvísarar á NÁD	25
6.6.1 Samanumtøka av Verkstovu III: Undirvísarar á NÁD	25
6.7 Verkstova við setursleiðsluna	25
6.7.1 Samanumtøka av verkstovu við setursleiðsluna.....	27
6.8 Samanumtøka av tí empiriska tilfarinum / verkstovunum.....	27
7. Greining.....	28
7. 1 Greining og bólking av tí empiriska tilfarinum	28
7. 2 Positiómsgreining.....	30
7.3 Positióinir í einum “koherens” hugtaks høpi	32
7.3.1 Koherens í ein hugtaksligum og skipanarligum samanhangi	32
7.3.2 Koherens í einum upplivdum samanhangi.....	34
7.3.3 Koherens í einum innihaldsligum høpi.....	35
8. Niðurstøða	37

9. Tilmæli.....	38
9.1 Innihaldið í útbúgvingini.....	38
9.1.1 Karmar og góðska í innihaldi	38
9.2 Upplivdur samanhangur.....	38
9.3 Hugtaksligur og skipanarligur samanhangur.....	38
9.3.1 Starvsfólkaprofilur, tilfeingið á læraraútbúgvingini/NÁD og strategætlan fyri Setrið	39
9.3.2 Framhaldslestur, eftirútbúgving og gransking	39
Keldur	40
Fylgiskjøl.....	44
<i>Fylgiskjal 1. Evni og spurningar til verkstovu I við undirvísarar á læraraútbúgvingini.....</i>	44
<i>Fylgiskjal 2. Evni og spurningar til verkstovu við 4. árs lesandi.....</i>	44
<i>Fylgiskjal 3. Evni og spurningar til verkstovu við Samstarvsráðið</i>	45
<i>Fylgiskjal 4. Evni og spurningar til verkstovu við starvslæruvegleiðarar</i>	45
<i>Fylgiskjal 5. Evni og spurningar til verkstovu II við undirvísarar á læraraútbúgvingini (linjufaksundirvísarar)</i>	46
<i>Fylgiskjal 6. Evni og spurningar til verkstovu II við undirvísarar á læraraútbúgvingini (U&L undirvísarar).....</i>	46
<i>Fylgiskjal 7. Evni og spurningar til verkstovu III við undirvísarar á læraraútbúgvingini</i>	47
<i>Fylgiskjal 8. Evni og sprunignar til verkstova við Setursleiðsluni</i>	47
<i>Fylgiskjal 9. Matrix-greining av útbúgvingarlæruúrtøkunum á læraraútbúgvingini</i>	48
<i>Fylgiskjal 10. Yvirlit yvir frundarrøð í metingarbólkinum og saman við uttanhýsis ráðgevunum</i>	49
<i>Fylgiskjal 11. Yvirlit yvir evnir, umrødd á verkstovunum.....</i>	51

Orð frammanundan

Tað er kærkomið, at læraraútbúgvingin, sum tann fyrsta av útbúgvingunum á Fróðskaparsetrinum, skal eftirmetast innanhýsis, sum ein fastur liður at tryggja og menna góðsku í útbúgvingum á Setrinum. So hvørt arbeiðið er liðið, eru vit vorðin meira og meira sannførd um, at eftirmetingin kom í tøkum tíma. Og vit eru alsamt vorðin meira og meira spent uppá arbeiðið, og hvat spyrst burturúr.

At arbeiðið hevur gingið so væl, hava vit nógvum at takka fyri. Fyrst vilja vit takka setursleiðsluni fyri at hava strongt á at fáa eftirmetingina av læraraútbúgvingini framda. Eisini vilja vit takka teimum fyri teirra virkna leiklut í arbeiðinum, har tey samstundis hava lurtað og gingið nógvum av okkara ynskjum á møti.

Hetta arbeiðið hevði ikki verið tað sama uttan sera kvalifiseraðan og eldhugaðan leiklut frá uttanhýsis ráðgevnunum Elsebeth Jensen, ph.d. í didaktikki, Via University College í Aarhus og Randi Myklebust, ph.d. í fleirmælisnámsfrøði og norskum sum annaðmál, Høgskulen í Volda, sum hava megnað at sett teir røttu spurningarnar og hugleiðingarnar í gongd um viðurskifti, sum vit annars kanska ikki høvdu sæð.

Uttan heimildarfólk var ongin eftirmeting, ella í øllum førum hevði hon ikki havt jørðildi i tí, sum rørist á økinum og var ikki blivin tann støðulýsing, sum var umbiðin. Tískil er tann vitan, sum heimildarfólkini hava givið eftirmetingini, berandi vitanargrundalagið undir arbeiðinum. Her verður hugsað bæði um uttanhýsis áhugapartar so sum Samstarvsráðið, starvslæruvegleiðarar og innanhýsis so sum setursleiðslu og lesandi. Undirvísarar á læraraútbúgvingini, sum hava felags ábyrgd av og ávirkan á dygdina á útbúgvingini, hava verið drúgvastu heimildarfólkini og hava verið tey, ið hava givið tað drúgvasta íkastið. Tað eru sjálvandi eisini tey, saman við seturleiðsluni og leiðsluni fyri læraraútbúgvingina, sum skulu bera tilmælini frá eftirmetingini fram á leið. Teimum fara vit serliga at takka fyri teirra eldhuga og virkni í hesi eftirmeting.

Vit fara at enda at takka fyri, at læraraútbúgvingin hevur staðið fremst á breddanum, tá ið innanhýsis eftirmetingar av útbúgvingum á Setrinum eru farnar í gongd. Hetta vísir, at áhugi og áherðsla er á týdningin av útbúgvingini í seturs- og samfelagshøpi.

Læraraútbúgvingin verður javnan umrødd í almenna kjakinum og er við jøvnum millumbili á breddanum. Hon er, sum kunnugt, ein tann elsta útbúgvingin í Føroyum og hevur gjøgnum tíðina verið fyri ymiskum smærri og størri broytingum. Samstundis hevur útbúgvingin verið og er ógvuliga sentral í føroyska samfelagnum og hevur framvegis stóran týdning fyri samfelagsmenningina. Tað kann tí undra, at tað nærur ikki er gjørd nøkur eftirmeting av læraraútbúgvingini áður. Tí er høvið nú kærkomið at fáa læraraútbúgvingina eftirmetta. Vit eru sera fegin um at hava fingið høvið at standa á odda fyri hesi eftirmeting og vóna, at hon fer at muna sum grundalag undir samtíðar- og framtíðar læraraútbúgving í Føroyum.

Vegna metingarbólkin

Frida Poulsen, útbúgvingarleiðari

1. Inngangur

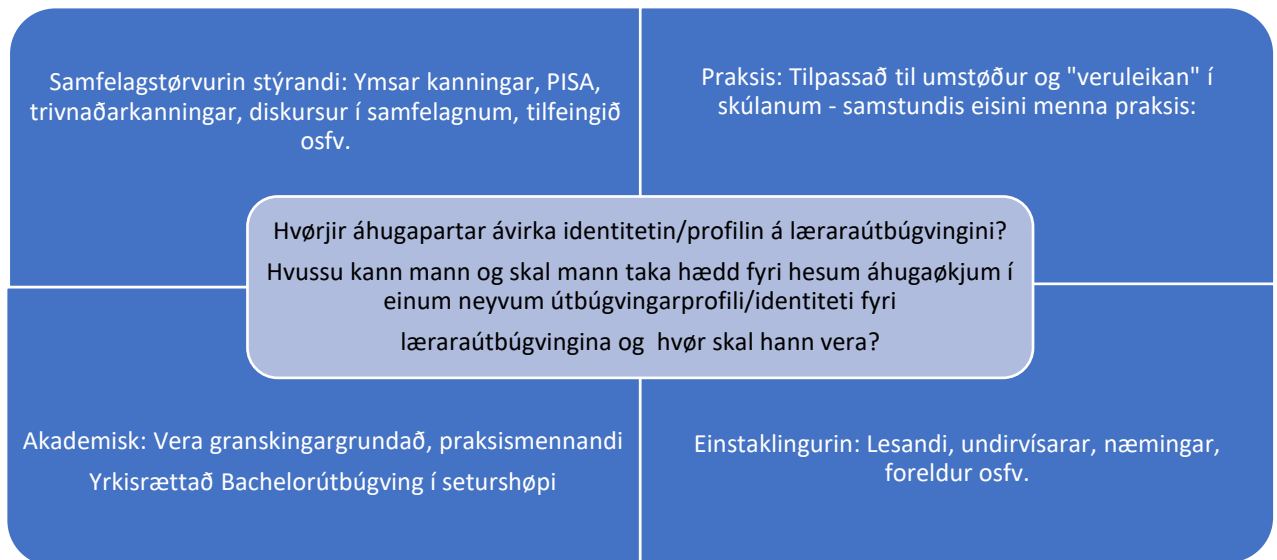
Fólkaskúlalærararíkið er eitt yrki, sum er elligamalt, men framvegis líka viðkomandi. Fólkaskúlalæraraútbúgvingin er tískil rættiliga sentral í samfelagnum, sum flestu borgarar hava eina meining um, tí hon er rættað og rakar beint inn í praksisøkið, sum í hesum føri í høvuðsheitinum er fólkaskúlin. Samstundis er læraraútbúgvingin eisini rættiliga nógv broytt og hevur førkað seg frá eini meira praksisrættaðari útbúgving til eina meira akademiska útbúgving. Í føroyskum høpi merkir hetta m.a., at læraraútbúgvingini frá at vera ein sjálvstøðug útbúgving gjørdist partur av Fróðskaparsetrinum í 2008, har áherðsla er á granskingargrunndaða undirvísing og gransking í økinum. Henda broyting, bæði í Føroyum, í norðurlendskum høpi og altjóða, hevur elvt til kjak um, hvat læraraútbúgvingin er og skal vera (Harryson, 2023c; Iskov et al., 2023). Hetta m.a. tí at læraraútbúgvingin hevur um somu tíð eitt politiskt insitament (tilelving), eitt vitanarinsitament og eitt námsfrøðiligt og mentanarligt insitament. Við øðrum orðum skal læraraútbúgvingin bæði nøkta samfelagslig og politisk krøv og skal kunna varðveita støðuna, men samstundis eisini síggja og brynja til framtíðina. Læraraútbúgvingin skal somuleiðis vísindagrunda undirvísingina og framleiða nýggja vitan. Eisini skal hon viðvirka til at sosialisera og mynda tey lesandi (Jensen et al., 2023, p. 6).

Í kunngerðini um útbúgvingar á Setrinum (Kunngerð fyri útbúgvingar á Fróðskaparsetrinum, 2021) stendur, at bachelor útbúgvingar á 240 ECTS eru yrkisrættaðar bachelorútbúgvingar (§1, stk. 3, pkt. 2). Tískil kann mann kanska siga, at læraraútbúgvingin stendur ímillum klassiskar setursútbúgvingar og klassiskar yrkisútbúgvingar og ímillum praksisøkið og setursøkið. Hesi ofta mótsett rættaðu rák og kjak hava elvt til høvuðsspurningin: *Hvør er læraraútbúgvingarprofilurin í samtíðar- og framtíðar høpi?*

Fyri at kunna navigera í spenninum millum seturs- og praksisøkið mælir nútíðar gransking til (Iskov et al., 2023), at læraraútbúgvingin má finna ella endurfinna sítt sereyðkenni í bæði skrift, orðum og gerðum (Jensen et al., 2023). Hesi spurningar eru tískil sera sentralir og týðningarmiklir at seta sjóneykuna á í sambandi við eftirmetingina, ið er grundað á Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) (2015), her serliga við støði í ESG 1.9, sum er snúðningsásin í hesi eftirmeting.

Tað er tí neyðugt í eini eftirmeting av læraraútbúgvingini, at hesin kompleksitetur ikki verður foreinklaður, men tikin við sum ein fortreyt fyri at kunna gera skilvís tilmæli um samtíðar og framtíðar læraraútbúgving.

Myndilin niðanfyrir vísir tey fyra ymisku høvuðsøkini, sum ávirka læraraútbúgvingina og seta merki á (ser)eyðkennini við útbúgvingini. Hesi eru: Samfelagið sum heild, praksisøkið, setursøkið/ (akademia), og tann einstaki.

Myndil 1. Fýra ymisk øki, sum hava týdning fyri læraraútbúgvingarprofilin. Myndilin er myndaður við íblástri frá Jensen et al. (2023).

Sum sæst í myndlinum omanfyri eru fýra ymisk økir, sum ávirka læraraútbúgvingina og (ser)eyðkennini við útbúgvingini. Spurningurin er, hvør samanhangur er millum hesi øki, og hvar samfallandi/mótstriðandi áhugamál eru. Hvussu kunnu økini supplera hvørt annað og viðvirka til ein neyvt orðaðan útbúgvingarprofil/identitet fyri læraraútbúgvingina, har atlit bæði eru tikin til setursáhugamál og praksisáhugamál.

Í myndlinum undir "akademisk" er ásett, at útbúgvingin skal vera *praksismennandi*. Vit hava tikið hesa orðing við, hóast hetta júst er ein sentralur munur millum eina professiónsbachelorútbúgving, sum t.d. danska læraraútbúgvingin og eina "vanliga" bachelorútbúgvingin. Hóast føroyska útbúgvingarkunngerðin (Kunngerð fyri útbúgvingar á Fróðskaparsetrinum, 2021) bólkar læraraútbúgvingina sum eina yrkisrættaða bachelorútbúgving, er aðalmálið við útbúgvingum av hesum slagi ikki júst lýst at vera praksismennandi - sum tað t.d. er í donsku kunngerðini fyri professiónsbachelorútbúgvingar - men hinvegin er bert ásett í føroysku útbúgvingarkunngerðini, at allar útbúgvingar, sum Setrið bjóðar út, skulu vera granskingargrunndaðar.

Kortini nýtist hetta ikki at vera ein díkotomi, har talan er um antin/ella. Hóast aðalmálið í sær sjálvum ikki er beinleiðis lýst at vera praksismennandi, so kann hetta vísa seg at gera seg galdandi og kann vera eitt høvuðsynski hjá áhugapørtunum, bæði hjá politiska myndugleikanum og hjá praksisøkinum, sí t.d. Harryson (2023a).

2. Bakstøði og hugleiðing um læraraútbúgvingina

Læraraútbúgvingin gjørdist partur av Fróðskaparsetri Føroya í 2008. Á leiðini fram móti hesum vóru nøkur viðurskifti, sum bæði ávirkaðu og skundaðu undir samanleggingina. Í 2005 setti landsstýrismaðurin í mentamállum skjótil á eina tilgongd við at leggja saman teir lærustovnar, ið bjóða út akademiskar útbúgvingar. Tilgongdin byrjaði við, at lærustovnarnir Fróðskaparsetur Føroya og Sjúkrarøktarfrøðiskúli Føroya vóru samskipaðir frá 1. jan. 2006 við tí fyri eyga at leggja stovnarnar saman í ein lærdan háskúla.

Í 2006 var *Álit um lærara- og pedagogútbúgvingina* (Zachariassen et al., 2006) við tilmælum um dagføringar av nevndu útbúgvingum latið landsstýrismanninum. Í grundgevingum fyri tilmælunum í hesum áliti verður m.a. sagt:

Við teimum avbjóðingum, sum nútíðarsamfelagið býður bæði einstaklingum og samfelagnum sum heild, eiga skúli og útbúgving at raðfestast høgt. Alheimsgerð, kunningartøkni, miðlar, kapping og einstaklingstørvur seta krøv, ið eiga at síggjast aftur í teimum útbúgvingum, sum føroyskum ungdómi stendur í boði. Sæð í hesum ljósi hava ikki minst pedagog- og læraraútbúgvingar avgerandi týðning fyri siðmenningina og vitanarkervið í samfelagnum í síni heild. Fleiri og fleiri lond (m.o. Norðurlond) skipa hesar útbúgvingar sum universitetsútbúgvingar. Ynski er um at dagføra lógar- og kunngerðargrundarlagið fyri útbúgvingarnar og taka hædd fyri sonevndu Bologna-yvirlýsingini viðvíkjandi hægri útbúgvingum, sum flestu europeisku londini taka undir við (p. 3).

Víst var eisini á, at í grannalondum okkara vóru pedagog- og læraraútbúgvingar sum heild skipaðar sum bachelor- og kandidatútbúgvingar á universitetum og hægri lærustovnum.

Vánaligu úrslitini hjá føroyskum skúlanæmingum í PISA – kanningunum bæði í 2005 og 2006 skundaðu eisini undir samanleggingartilgongdina. Í *Frágreiðing løgmans á Ólavsøku í 2006* (Ólavsøkufrágreiðing løgmans, 2006) verður m.a. sagt:

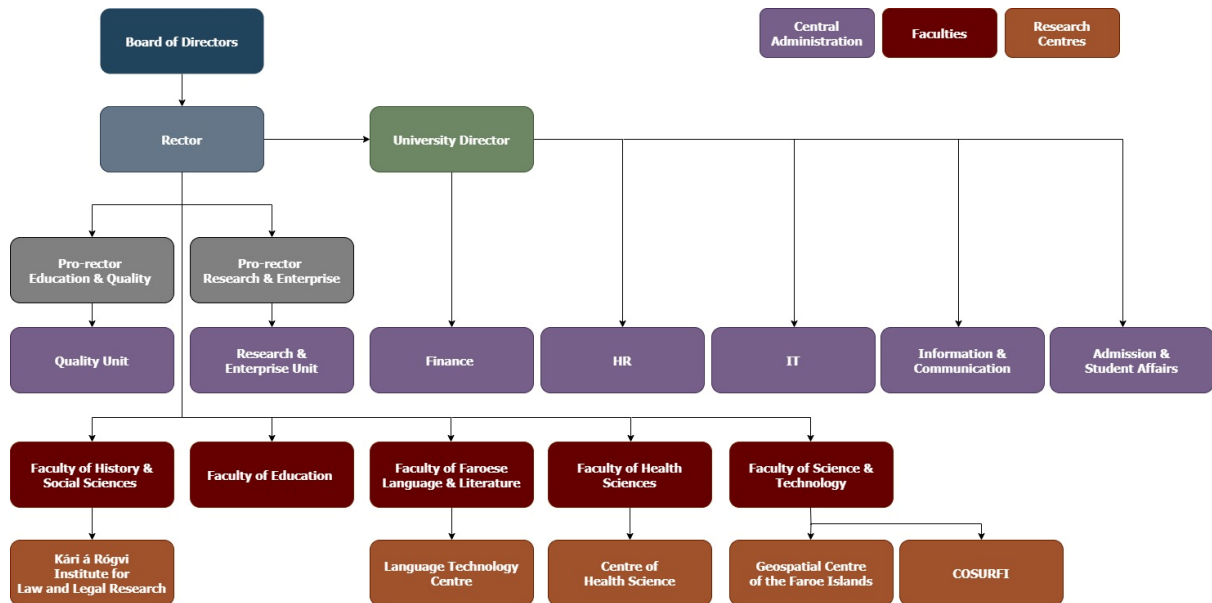
Fakligi førleikin hjá lærarum hevur sjálvandi størstan týðning fyri fólkaskúlan, og sum ein avgerandi liður í menningini skulu lærara- og pedagogútbúgvingarnar styrkjast munandi. Næsta vár verður lógaruppskot um at nútímansgera læraraútbúgvingina lagt fyri tingið. Ætlanin er at skipa lærara- og pedagogútbúgvingarnar á bachelorstigi. Hesar útbúgvingar skulu í framtíðini í allar máttar vera eins góðar og tilsvarandi útbúgvingar í ES og grannalondum okkara. Hetta er neyðugt, skulu lærarar og pedagogar taka ímóti stóðugt vaksandi avbjóðingum (p. 33).

Úrslitið av hesum gjørdist sum kunnugt, at Føroya Læraraskúli var lagdur saman við Fróðskaparsetur Føroya í 2008.

2.1 Skipan av læraraútbúgvingini

Læraraútbúgvingin er nú ein av tveimum høvuðsútbúgvingum (hin er námsfrøðingaútbúgvingin) á Námsvísindadeildini á Setrinum (sí myndil 2 niðanfyri av bygnaðinum á Setrinum). Umframt at útbúgva lærarar og námsfrøðingar bjóðar Námsvísindadeildin út linjugreinalestur til fólkaskúlalærarar (40 ECTS) og námsfrøðingar (30 ECTS), ískoytisútbúgving, sum er uppstigan til bachelor fyri lærarar og námsfrøðingar, ið hava lokið prógv eftir lógum eldri enn 2008 (30 ECTS) og onnur eftirútbúgvingarskeið. Síðani 2018 hevur Námsvísindadeildin skipað fyri Námsfrøðiligari útbúgving (pedagogikum) fyri lærarum á miðnámsskúlum, yrkisskúlum og vinnuskúlum (60 ECTS) og innanhýsis skeiði í Setursnámsfrøði, ið er námsfrøðilig útbúgving fyri undirvísarar Setursins (10 ECTS). Síðani 2021 hevur Námsvísindadeildin í samstarvi við Føroyamálsdeildina og Sögu- og

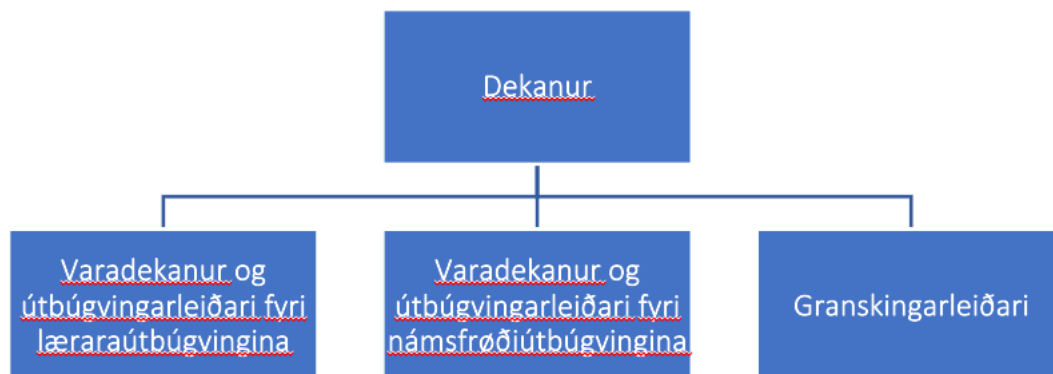
Samfelagsdeildina á Fróðskaparsetrinum verid partur av útbúgvingunum Føroyskt sum annaðmál og Master í leiðslu.

Myndil 2. Bygnaður á Fróðskaparsetrinum (2023)

Sum sæst á myndlinum omanfyri er Námsvísindadeildin ein av fimm deildum á Setrinum, har fleiri “stáps-funktióir” eru omanfyri, m.a. ein góðskueind og ein granskingareind. Hesar eindir vóru settar á stovn í 2020 (Mál og mið 2020-2024, 2020). Á myndlinum sæst, at ongin granskingareind er tengd at Námsvísindadeildini.

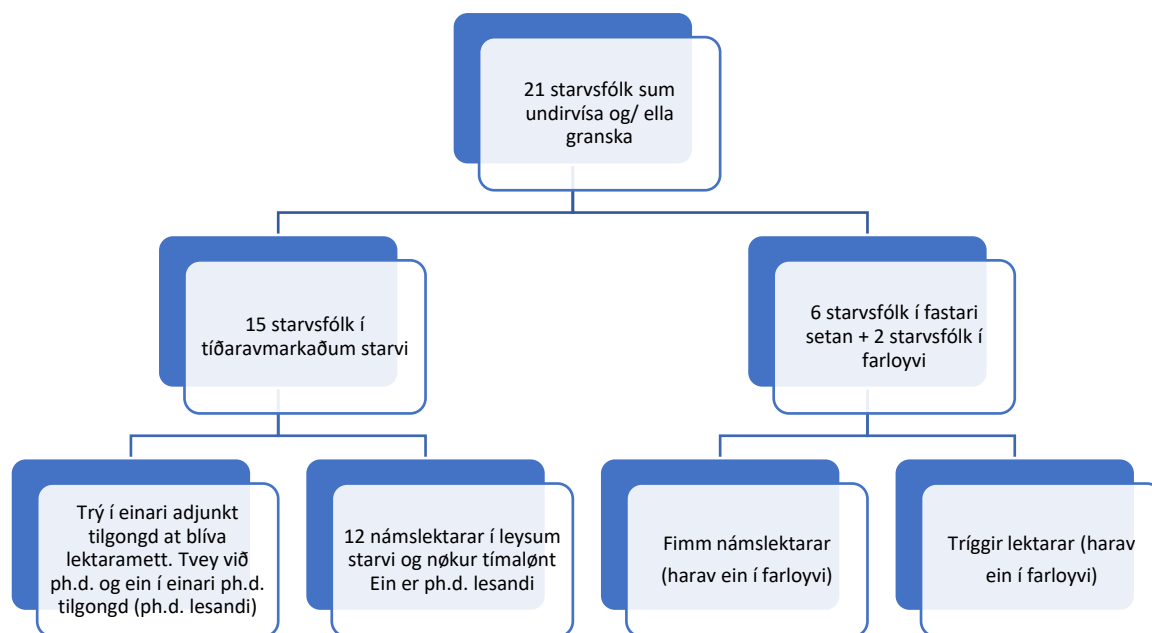
Í 2021 var leiðslubygnaðurin á Námsvísindadeildini styrktur. Aftrat dekaninum, sum er leiðari, vóru settir tveir varadekanar, sum samstundis eru útbúgvingarleiðarar fyri ávikavist læraraútbúgvingina og námsfrøðingútbúgvingina. Eisini var settur ein granskingarleiðari til at menna og leiða granskingina á deildini.

Myndil 3. Leiðslubygnaðurin á Námsvísindadeildini

2.2 Starvsfólkaprofilur

Á deildini starvast 36 starvsfólk í 32,8 ársverkum (Javnstøðuætlan fyri Fróðskaparsetrið 260124, p. 3). Á lærararútbúgvingini starvast 21 starvsfólk harav tvey eru í farloyvi. Fleiri av hesum eru ikki í fullum og/ella fóstum starvi. Bygnaðurin á Námsvísindadeildini er vístur í myndlinum omanfyri (myndil 3). Gevið gætur, at allar stápsfunktiúnir, so sum HR, lestrarskrivstova, lestrarvegleiðing, skrivarar v.m. eru fluttar til meginfyrisitingina (sí myndil 2 omanfyri). Eisini er dagfórð reglugerð fyri setan av starvsfólki á Fróðskaparsetrinum sett í gildi í 2023 (Reglugerð um størv á Fróðskaparsetri Føroya, 2023).

Myndilin 4. Omanfyri myndar starvsfólkaprofilin á lærararútbúgvingini við atliti til tal av starvsfólki og setanarviðurskifti.

Sum sæst á myndlinum, so eru 21 starvsfólk knýtt at undirvísing og gransking á lærararútbúgvingini, harav eru 2 starvsfólk í fastari setan í farloyvi lestarárið 2023/2024. Fyriuttan hesi bæði eru 6 starvsfólk knýtt at undirvísing og gransking í fastari setan, sum eru knýtt at lærararútbúgvingini. Hesi eru í fastari setan annaðhvørt tí tey eru lektarar ella eru sett sum námslektarar í fóstum starvi. Hini starvsfólkini eru í tíðaravmarkaðari setan, tvs. nærum tveir triðingar av starvsfólkahópinum. Trý eru í eini adjunkttilgongd til lektarar, harav tann eini er í eini ph.d.-tilgongd. Hini bæði hava ph.d.-prógv og eru sett sum adjunktar eftir lokið ph.d.-prógv.

Myndil 5. Starvsfólkaprofilur á læraraútbúgvingini

Tað starvast 6 starvsfólk við loknum ph.d.- prógvi við tilknýti til útbúgvingina. Hini 15 starvsfólkini hava øll kandidat-/masterprógv og starvast sum námslektarar. Fýra av teimum hava fasta setan umframt tann eina, sum er í farlovyi. Hetta merkir, at 2/3 av námslektararnum hava ikki fasta setan. Sambært grein 3.1 í reglugerð um størv á Fróðskaparsetri Føroya er minstakravið til granskarar og undirvísarar á Fróðskaparsetrinum kandidat-/masterprógv sambært Bolognaavtaluni. Tó er vaksandi krav um ph.d.-prógv. Fyri at koma í eina adjunkttilgongd til lektarameting, sum kann tryggja fasta setan, krevst ph.d.-prógv (sí grein 5.2. í somu reglugerð). Starvsfólk í granskingar- og undirvísingarstørvum, ið ikki hava ph.d.-prógv, verða eggjað til at fara undir tað. Í grein 4 um føst og tíðaravmarkað størv er tilskilað, at: *námslektarir skulu hava góðan fakligan førleika, rímligan vísindaligan førleika og fyrisitingarroyndir í sambandi við hægri undirvísing, men fyrst og fremst góðan pedagogiskan førleika og vera góðir undirvísarar grundað á nýggja gransking á avvarðandi vísindaøki.* Sambært grein 4.4 í reglugerðini verður miðað eftir, at: *námslektarar hava ph.d.-prógv ella fara í holt við ph.d.; tó kunnu tað vera stóður, har námslektari verður settur í fast starv uttan ph.d. prógv.* Fimm av starvsfólkunum á læraraútbúgvingini hava ein kandidat í námsfrøði (cand.ped/cand.ped.ped.psyk) og eru fólkaskúlalærarar. Harumframt eru tvey av starvsfólkunum fólkaskúlalærarar við einum kandidati/master í fakdidaktikki. Eitt starvsfólk er námsfrøðingur og cand.ped. ped. psyk. 14 av starvsfólkunum hava ein kandidat/master í einum ella fleiri setursfakum, og fleiri hava royndir og hava nomið sær námsfrøðiliga útbúgving í starvi sínum á miðnámsskúlum og/ella setursnámsfrøði.

2.3 Innihaldið í læraraútbúgvingini

Sum nevnt, so gjørdist læraraútbúgvingin í 2008 ein 4-ára bachelorútbúgving (240 ECTS) á universitetsstigi. Hesi 15 árin síðan samanleggingina eru framdar nakrar broytingar, bæði í bygnaði og í innihaldi í læraraútbúgvingini. Í dag er læraraútbúgvingin býtt upp í hesar høvuðspartar: 1) Námsfrøðiligar- og undirvísingarfrøðiligar lærugreinar, t.e. undirvísing og læring (stytt U&L). 65 ECTS; 2) Føroyskt grundfak. 20 ECTS; 3) Støddfrøði grundfak. 20 ECTS; 4) Linjugreinallestur. (3 linjur á tilsaman 120 ECTS - harav 30 starvslæra) og 5) Bachelorritgerð 15 ECTS. Starvslæra er øll lestrarárin og er kravdur partur av linjufakum. Fyrsta lestrarárið er starvslæran tengd at grundfakunum føroyskt og støddfrøði. Føroyska

læraraútbúgvingin líkist í bygnaði læraraútbúgvingum í hinum norðurlöndunum og er ein sokallað integrerað útbúgving (Harryson, 2023c) og er sett saman av undirvísingarfakum, pedagogiskum fakum og starvslæru (Harryson, 2023b).

1.árið	2.árið	3.árið	4.árið
Undirvísing og læring I 10 ECTS	Undirvísing og læring III 10 ECTS	Undirvísing og læring V 10 ECTS	Vísindaástøði og háttaløg VII 5 ECTS
Undirvísing og læring II 10 ECTS	Undirvísing og læring IV 10 ECTS	Undirvísing og læring VI 10 ECTS	BE.d. verkætlan 15 ECTS
Føroyskt á grund 20 ECTS Støddfrøði á grund 20 ECTS	Linjugreina- lestur I 40 ECTS	Linjugreina- lestur II 40 ECTS	Linjugreina- lestur III 40 ECTS
Starvslæra 3 vikur á 10 tímar	Starvslæra 5 vikur á 10 tímar	Starvslæra 5 vikur á 10 tímar	Starvslæra 5 vikur á 10 tímar

Myndil 6. Yvirlit yvir bygnaðin á læraraútbúgvingini Kelda: Fróðskaparsetur Føroya (2023)

Fólkaskúlalæraraútbúgvingin er lýst í námsskipanini fyri útbúgvingina til fólkaskúlalærara (Námsskipan fyri útbúgvingina til fólkaskúlalærara, 2022). Í námsskipanini eru neyvt tilskilað ECTS-ásetingar, upptøkukrøv, endamál, lýsing av almennu og fakligu førleikum, útbúgvingarlæruúrtøkur, útbúgvingarprofilur og ásetingar um útbúgvingarviðurskifti (ibid.). Tá ið ein hevur lokið fólkaskúlalæraraútbúgvingina hevur ein tikið 24 skeið. Hvørt lestrarár eru seks linjufak, so tilsamans bjóðar læraraútbúgvingin 36 skeið út á hvørjum ári. Hetta eru 4 skeið í hvørjari linju, tvs. 24 linjufakskeið, harav 6 skeið eru starvslæran, 7 skeið í undirvísing & læring (U&L) og BE.d.- verkætlanin. Harumframt eru 2 skeið í føroyskum á grund og 2 skeið í støddfrøði á grund. Afturat hesum koma onnur stakskeið og eftirútbúgvingarskeið. Hetta lestrarárið eru fimm stakskeið/eftirútbúgvingarskeið. Tvey skeið í smíð, eitt eftirútbúgvingarskeið í sernámsfrøði, og tvey skeið í eykaprógvum í føroyskum, sum er eitt kravt skeið fyri lærarar við útlenskum læraraprógvi (Fólkaskúlalógin, 1997, §35, stk. 2).

Sambært kunngerð um útbúgving av fólkaskúlalærum (Kunngerð um útbúgving av fólkaskúlalærum, 2021, §§ 1,2), er endamálið við læraraútbúgvingini:

Endamálið við læraraútbúgvingini er at útbúgva lærarar sambært galdandi lógarverki fyri fólkaskúlan. Útbúgvingin miðar eisini eftir at útbúgva lærarar til annað undirvísingargrundsemi sambært galdandi lógarverki. *Stk. 2.* Útbúgvingin er granskingargrunað og á slíkum støði, at hon verður viðurkend í grannalöndunum og sum grundstøði undir framhaldslestri. *Stk. 3.* Útbúgvingin skal geva førleika at leggja til rættis, fremja og eftirmeta fjølbroyttar læringartilgongdir, so einstaki næmingurin kann mennast við støði í egnum fortreytum. Útbúgving av fólkaskúlalærum fer fram á Fróðskaparsetri Føroya

2.4 Dygd í læraraútbúgvingini

Tá kjakast verður um útbúgving av komandi lærarum, verður grundleggjandi spurningurin ofta:

Hvør er mátistokkurin, sum verður nýttur, tá ein skal meta um dygdina í einari læraraútbúgving? Verður hugt eftir, hvat granskarar siga um hetta, so finnast í hvussu so er fyra sokallað kvalitetsparametur (Harryson, 2018, pp. 6 - 7):

Når læreruddannelsen er til debat, så er det grundlæggende spørgsmål ofte:

- Hvilket parameter skal man ty til, når man skal vurdere uddannelsens kvalitet?

Ser man på feltet, så kan man spotte fire kvalitetsparametre: I nogle kredse er man interesseret i at få kortlagt læreruddannelsens umiddelbare og øjensynlige svagheder. Her er faldgrubeproblematikken i centrum. I andre kredse fokuserer man på, om læreruddannelsen formår at ruste de studerende til at håndtere folkeskolens mange udfordringer. Her er robusthedsproblematikken i centrum. I atter andre kredse fokuserer man på, om læreruddannelsen formår at uddanne gode grundskolelærere, hvis elever klarer sig godt i nationale og internationale tester. Her er kompetenceproblematikken i centrum. Og atter andre fokuserer på, om læreruddannelsen lever op til de krav, som stilles til en akademisk uddannelse med udgangspunkt i Bologna kontrakten. Her er internaliserings- og akademiseringsproblematikken i centrum. Disse fire kvalitets- og bedømmelseskriterier udelukker ikke hinanden, men i læreruddannelsesforskning bliver de tit behandlet hver for sig.

Í Norðurlöndum hava granskingarverkætlanir innan hesi øki havt við sær (Harryson, 2018, p. 9):

I en nordisk kontekst har de fire problematikker – sammen og hver for sig – medført, at både folkeskolens- og læreruddannelsens kvalitet og organisering er til konstant debat. Debatterne, som både finder sted på læreruddannelsen, blandt politikere og i massemedierne, har bl.a. handlet om

- læreruddannelsens længde
- akademisering og forskningsbasering
- professionsorientering og specialisering
- internalisering og placering (Haug, 2008; Rasmussen, 2006; Terhart, 2004).

Udgangspunktet i disse debatter har som regel været givet på forhånd: Læreruddannelsen er hverken god nok, tidssvarende nok eller effektiv nok (Hopmann, 2006, s. 113), men med de rigtige indgreb, kan læreruddannelsen blive god (nok) i fremtiden (Terhart, 2004, p. 29) .

Men sjálvtt um granskarar eru ymiskir á máli um hesi viðurskipti, so eru teir tó samdir um (Harryson, 2018, p. 10):

- at definitionerne af og forventningerne til, hvad en lærer skal kunne, ekspanderer for hvert årti (Ben-Peretz, 2011)
- at læreruddannelse er heterogen og besværlig, og derfor kan det være svært at sige på forhånd, om en læreruddannelsesreform pr. automatik vil være ´en-reform-til-detbedre` (Crowe, 2008).
- at hvis de læreruddannere, som får til opgave at føre reformerne ud i livet, ikke får den nødvendige forberedelsestid, efteruddannelse og sparring i etableringsfasen, så vil reformen have begrænset slagkraft (Haug, 2013, p. 69).

Hyggja vit at føroyska fólkaskúlaøkinum, so eru fleiri kanningar og tilmæli gjørd seinastu tíðina, sum meira ella minni peika á læraraútbúgvingina: Trivnaðarkanning (Kák et al., 2023), PISA –kanning (Olsen et al., 2023), Gransking í inklusjón í føroyska fólkaskúlanum (Poulsen, 2023), Tilmæli um broyting í fólkaskúlalógini (Lydersen et al., 2023) Tilmæli um at fáa børn at trívast, mennast og læra í fólkaskúlanum (Knudsen et al., 2023), og sum tað seinasta, Barnaverkætlanin (Barna- og útbúgvingarmálaráðið, 2023) sum hevur sum fremsta aðalmál at gera Føroyar til heimsins besta land hjá børnum at vaksa upp í.

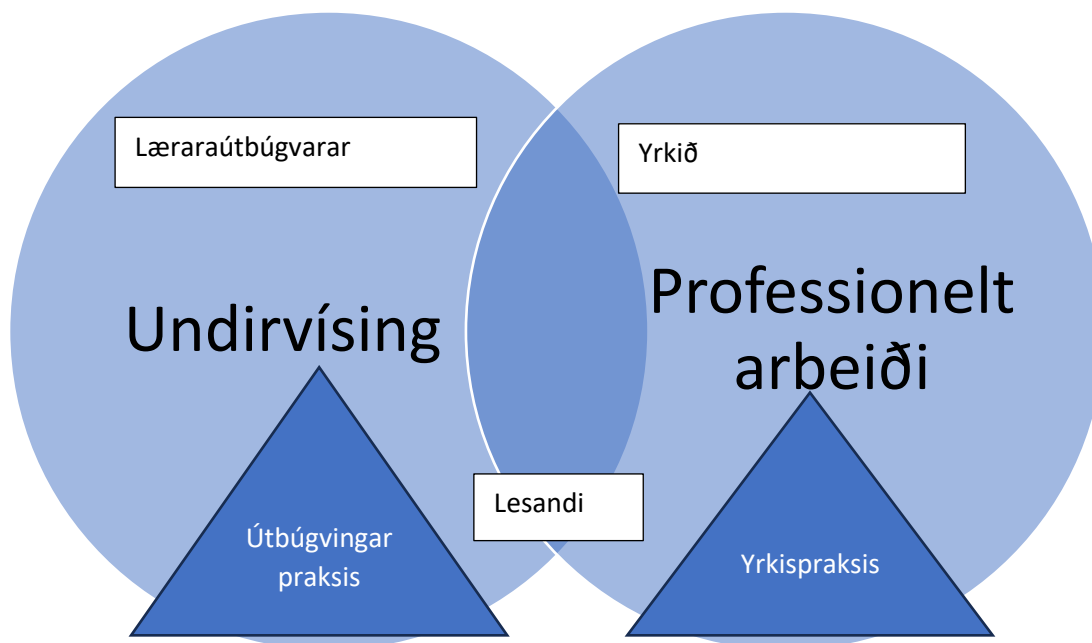
Tá hesar verða viðgjørðar í læraraútbúgvingarhøpi er skilagott at hava omanfyri standandi niðurstøður frá granskarum í huga umframt tað, sum verður sagt í grein 3.b, í føroysku týðingini av uttanhýsismeting av Fróðskaparsetri Føroya (Foley et al., 2022, p. 6):

Námsvísindadeildin eigur at fáa stuðul frá øllum áhugapørtum til at **gerast fremsti veitari av áhaldandi professionellari menning** av øllum núverandi lærarum og námsfrøðingum í Føroyum, møguliga, men ikki einans, við at veita útbúgving á masterstigi. Tey nýliga stovnaðu samstarvsráðini fyri ávikavist lærara- og námsfrøðingauútbúgvingina fara væntandi at hava stóran leiklut í hesum týðningarmikla átakinum.

Skoytast skal uppí her, at føroyska læraraútbúgvingin er í eini serstøðu í norðurlenskum høpi (kanska við undantaki av Finnlandi), tá ið tað ræður um umsøkjjarar til útbúgvingina (Harryson, 2023a, p. 24). Tað verður mett av áhugapørtum, m.a. av Samstarvsráðnum (sí neyvvari lýsing av Samstarvsráðnum í broti 5.3 og 6), at tað hevur almiklan týðning, at lutfalsliga høga talið av umsøkjjararum verður varðveitt (Harryson, 2023a, p. 24). Sum er, hevur læraraútbúgvingin kunnað nøktað tørvin á lærararum, men tað er nóg, ið bendir á, at tørvurin verður alsamt vaksandi, t.d. í sambandi við eina víðkaða tvílærararskipan og/ella samundirvísingarskipan (co-teaching), sum fleiri tilmæli eru um, umframt at mælt verður til, at næmingatalið í flokkum verður ásett at vera í mesta lagi 20 (Knudsen et al., 2023; Lydersen et al., 2023). Talið av lesandi á útbúgvingini hevur stórt sæð verið tað sama seinastu 6 árin (Harryson, 2023a) og liggur um 35 lesandi á hvørjum árgangi, t.v.s. 140 lesandi árliga á læraraútbúgvingini. Hetta talið er millum tey hægstu tøluni av lesandi á einari útbúgving á Setrinum. Tað eru rættiliga fá, sum gevast samanborið við hinar útbúgvingararnar á Setrinum (Harryson, 2023, p. 29). Í miðal vera 32 fólkkaskúlalæraraprógv útskrivað um árið, og eru tey á hesi útbúgving, tey flestu, sum vera útskrivað fyri eina útbúgving á Setrinum.

2.5 Koherens

Bæði altjóða og í norðurlenskum høpi verður staðfest, at økta akademiseringin av yrkisrættaðum útbúgvingum hevur gjørt avstandin til tað praktiska arbeiði størri. Afturvendandi eftirmetingar vísa, at tey lesandi uppliva stórt glopp millum innihaldið í útbúgvingini og tær lærutilgongir, sum tey luttaka í (Haastrup et al., 2013; Holen & Lehn-Christiansen, 2017; Iskov et al., 2023; Styrelsen for Forskning og Uddannelse, 2018; Uddannelse- og Forskningsstyrelsen, 2021). Ein háttur at arbeiða við og skilja hesar avbjóðingar er at royna at styrkja um samanhag í útbúgvingini við hugtakinum “koherens” (sí eisini part 4 um fokusøki). Gransking vísir, at lesandi sum uppliva útbúgvingina sum samanhagandi og sum gevur meining, eisini í størri mun menna professionella vitan og førleikar, identifisera seg meira við og eru meira dedikerað til professiónina (Heggen & Terum, 2013; Iskov et al., 2023; Smeby & Heggen, 2014; Terum & Heggen, 2016). Tann stóra avbjóðingin er, hvussu útbúgvingin kann skipa undirvísingargongdir og stuðla teimum lesandi, soleiðis at tey lesandi sjálvi kunnu skapa meiningsfullar samanhagir og menna seg professionelt (Iskov et al., 2023, p. 7), sí myndil 7 niðanfyri.

Myndil 7. Teir tveir stóru pallarnir, sum tey lesandi skulu navigera í (Jelsbak og Nielsen, 2018. Í: Jensen et al., 2023).

Tey lesandi skulu bæði vera á útbúgvingarpallinum og á yrkisfallinum. Ein yrkisrættað útbúgving má tískil tryggja, at tey lesandi sjálvi kunnu skapa meningsfullar samanhingir millum hesar báðar pallar, fyri at útbúgvingin skal kunnað veita teimum førleika at menna seg professionelt at útinna yrki (Jelsbak og Nielsen, 2018. Í: Jensen et al., 2023).

Tað er í hesum sambandi at ”koherens”¹ hugtakið kemur inn, tí kompleksiteturin í læraraútbúgvingini hvørki kann ella skal minkast við at nýta einsháttað vitanargrundarlag ella t.d. at hava fokus á langa ella stutta starvslæru. Yrkisuppgávan setur krøv til at meistra nýtslu av ymiskum vísindatilgongum og disiplinum. Í gransking í “koherens” hugtakinum innan læraraútbúgving peika Iskov et al. (2023) á, at skilt verður millum:

1. “Koherens” á einum skipanarligum støði har m.a. Tatto (1996) peikar á týdning av, at visjón og endamál fyri læraraútbúgvingina verður stuðlað av leiðslu og undirvísararum og øðrum áhugapørtum, so sum starvslæruvegleiðarum, samstarvsráði o.ø. og verður stuðlað skipanarliga í seturshøpi (Hammerness, 2006; Hermansen, 2020). Hetta merkir, at læraraútbúgvingin má vera stuðlað og fatað útfrá einum hugtaksligum samanhingi eins væl og einum skipanarligum samanhingi.
2. “Koherens” úr sjónarhorninum hjá tí lesandi við serligum fokusi á setursundirvísing og lærararyrkið, har tað m.a. verður víst á, at møguleikin hjá teimum lesandi at taka lærararyrkið, t.d. við starvslæruni, inn í setursundirvísingina hevur stóran týdning fyri læringina og evni at skapa samanhing uppá tvørs (Jenset et al., 2019). Tað týdningarmikla í hesum er, at tey lesandi uppliva koherens fyri at kunna síggja meining við útbúgvingini og harvið eisini kunnu menna sín professionella identitet til yrkið.
3. “Koherens” hugtakið út frá einum innihaldsligum sjónarhorni (Hatlevik & Havnes, 2017) har fokusið er á týdningin av koherens í innihaldinum í útbúgvingini fyri yrkisførleikamenningina hjá tí lesandi (Iskov et al., 2023), sum aftur hongur saman við

¹ Sbrt. Sprotanum kann danska orðið ”kohærens” umsetast til: samband, høpi, samanhing, samhang, samanheingi. Í hesi frágreiðing brúka við orðið *koherens* og *samanhing* sum samheiti (synonym).

professionellum samleika, sum eitt týðningarmikið endamál við útbúgvingini – og sum er nakað annað og meira enn professiónssamleiki (Iskov et al., 2023, p. 10). Sagt við øðrum orðum:

A common challenge of professional education is how to handle the complex composition of analytic thinking, skillful practice and wise judgement and to integrate these aspects of expertise into a consistent professional identity (Heggen & Terum, 2017, p. 24).

Hvussu kann hesin professionelli samleikin stuðlast í eini brotakendari útbúgving staðsett millum aðrar útbúgvingar í seturshøpi, har leiðsla, undirvísingar, politikarar, starvslæruvegleiðarar v.m. ikki neyðturviliga hava somu fatan av, hvat útbúgvingini snýr seg um og hvat endamálið er?

Gransking vísir, at hesir ymisku áhugapartar ofta fata og skilja útbúgving ymiskt út frá ymiskari mentan, vísindavirðistign og raðfesting (Heggen & Terum, 2017; Hermansen, 2020; Terum & Heggen, 2016).

Hóast hetta, so meta granskarar ikki, at tað brotakenda og ymisk rættaða í útbúgvingini skal takast burtur, ella at ein meira samanhangandi bygnaður skal setast í staðin. Buchmann and Floden (1992) føra fram, at:

When working against fragmentation in education, coherence must not be confused with consistency. (...) While consistency implies logical relations and the absence of contradictions, coherence allows for many kinds of connectedness, including (...) conflicts and tensions (p. 5).

Tað hevur við øðrum orðum týðning, at tey lesandi vera stuðlað og gerast før fyri at seta saman, leinkja og mynda “koherens” í útbúgvingina, sum er myndað av brotakendari og fjølfakligari vitan, royndum og innihaldi. Fyri at gera ástøði praksisviðkomandi og praksisroyndir ástøðisviðkomandi er fortreytin felags ella sínámillum innlit í økini - areanair og sosialar pallar (Strauss, 1978) - hjá hvør øðrum, og samspæl millum økini og teir ymisku vitanarhættirnar (Haastrup et al., 2013). Og tað er júst hetta henda eftirmeting hevur sjóneykuna á.

3. Orsøk at fara í gongd

Høvuðsorsøkin til, at farið varð undir regluligar eftirmetingar av útbúgvingum (stytt REÚ) á Setrinum á heysti í 2023, har læraraútbúgvingin bleiv tann fyrsta, ið fór undir hesa tilgongd, er grundað á tilmæli frá altjóða metingarnevndini (Foley et al., 2022) um góðskutrygging av útbúgvingum og leiðini fram móti fullum føroyskum limaskapi í European Higher Education Area (EHEA) og Bologna-tilgongdini.

Talan er tó ikki um óvæntað átak og tilmæli, tí leingi hevur verið ród framundir, at Føroyar skulu gerast partur av europeiska samstarvinum fyri hægri útbúgvingar, sum varð stovnst sett við Bolognayvirlýsingini frá 1999. Á Setrinum var beinanvegin farið í gongd við at laga útbúgvingarvirksemi til Bolognayvirlýsingina, eisini umrødd sum Bolognaavtalan, og í fleiri álitum og politiskum skjølum síggjast somu atlit aftur, til dømis í áðurnevnda álitum um lærara- og pedagogútbúgvingina frá 2006 (Zachariassen et al., 2006).

Í politiska álitinum *Visjón 2015 – Mál og vegir*, ið Løgmannsskrivstovan gav út árið eftir, í 2007, var stevnumiðið, at “Bolognaavtalan verður sett í verk fyri at tryggja dygd og flytføri. Í 2015 skal bolognaavtalan verða sett í gildi til fulnar í Føroyum, so útbúgvingarøkið hevur sama leist sum í hinum evropeisku londunum” (Løgmannsskrivstovan, 2007, p. 45). Ein aðaltáttur í hesi avtalu er at seta á stovn eina góðskutryggingarskipan, ið m.a. skal tryggja gjøgnumskygni, kappingarføri, flytføri, sambæri, álit og eftirlit við útbúgvingardygðini. Seinni hevur Bolognaavtalan fleiri ferðir verið á breddanum hjá politiska myndugleikanum og er nevnd í fleiri samgongskjølum, og innanhýsis á Setrinum hevur leingi verið arbeitt við at skipa útbúgvingarvirksemi stovnsins, so tað lýkur ásetingunum í Bolognaavtalu. Enn eru Føroyar tó ikki formliga partur av evropeiska samstarvinum fyri hægri útbúgvingar.

Ein liður í at gerast partur av hesum samstarvi er, at universitet og útbúgvingar tess regluliga verða eftirmett. Fyrsta eftirmetingin av Fróðskaparsetri Føroya fór fram í tíðarskeiðnum 2013 - 2014. Ein av niðurstøðunum í frágreiðingini ‘Evaluering af Fróðskaparsetur Føroya’ (2015), ið fyrsta altjóða metingarnevndin kom við, var, at “Et fælles kvalitetssikringssystem for hele universitetet bør udvikles. (...) Bologna-processen bør fortsættes med en mere formel støtte til bolognagruppen og med sikring af, at der sker implementering” (p. 17). Verulig ferð kom tó ikki á arbeiðið við at seta í verk hetta tilmæli fyrr enn ein Góðskueind varð sett á stovn í 2020. Í strategiskjalinum *Mál og mið 2020-2024* stendur, at:

Vit seta á stovn eina góðskueind í umsitingini, sum undir leiðslu av proreктaranum og í samráð við lesandi, starvsfólk og uttanhýsis áhugapartar orðar greiðar reglur og mannagongdir, ið skulu tryggja og styrkja dygdina í øllum okkara útbúgvingum – í samsvari við Bologna-tilgongdina. Hesar reglur og mannagongdir skulu setast í gildi og skapa eina gjøgnumskygna mentan við áhaldandi ábótum (p. 6-7).

Síðan Góðskueindin var sett á stovn, hevur miðvíst verið arbeitt við at menna eina innanhýsis góðskuskipan, sum er grundað á yvirskipaðar evropeiskar leiðreglur, ið eru lýstar í skjalinum “Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area”, stytt ESG. Hetta skjal hevur tíggju fokusøki, ið snúgva seg um dygd í útbúgvingum og viðurskifti, sum hava við útbúgvingar, starvsfólk, lesandi og stuðulsfunctiónir at gera. Sum grundarlag undir verandi eftirmeting av læraraútbúgvingini er tað serliga fokusøkið ESG 1.9, sum talan er um. Yvirskipað snýr ESG 1.9 seg um stöðulýsing og regluligar eftirmetingar av

útbúgvingum (REÚ), har ásett er, hvat skal eftirmetast. ESG 1.9 ásetur, at REÚ-tilgongdir fevna um:

- Innihaldið í útbúgvingini, har hugsað verður um nýggja gransking á økinum fyri at tryggja, at útbúgvingin er nútíðarhóskandi;
- Broytta samfelagstørvin;
- Arbeidsmøgdina hjá teimum lesandi, progressjón og loknar útb.;
- Dygd í mannagongdum og praksis viðvíkjandi (próv)metingum av lesandi;
- Væntanir hjá teimum lesandi, tørv og nøgdsemi við útbúgvingina;
- Læruumhvørvi og stuðulstænastur, t.e. hvussu læruumhvørvi og stuðulstænastur virka og eru við til at menna útbúgvingina og lesturin.

Í 2021-2022 var ein uttanhýsis eftirmeting av Fróðskaparsetri Føroya á skrá. Eftirmetingin var umbiðin av Uttanríkis- og mentamálaráðnum, og eru slíkar eftirmetingar skylda hjá avvarðandi aðalráði at skipa fyri (Lóg um Fróðskaparsetur Føroya, §3, stk. 3). Partur av arbeiddsetninginum hjá uttanhýsis metingarnevndini, sum aðalráðið setti, var, at eftirmetingin skuldi leggja serligan dent á góðskutrygging og -menning av útbúgvingunum á Námsvísindadeildini (Foley et al., 2022). Ein av niðurstøðunum hjá metingarbólkinum viðvíkjandi góðskutrygging og -menning á Námsvísindadeildini var, at:

Stóru útbúgvingarnar á deildini eru grundleggjandi góðar, og verkligi parturin er í høvuðsheitum í samsvari við tilsvarendi útbúgvingar í Norðurlöndum og aðrastaðni við. Vit mæla til, at besti máttin at stuðla framhaldandi menning av útbúgvingunum er, at tær verða tær fyrstu, sum verða vígðar í nýggju skipanini við regluligum eftirmetingum [...] Hendan eftirmetingin eigur at fara í dýpdina í sýninum av lestrarætlanum (Foley et al., 2022, , p. 6).

Um regluligar eftirmetingar av øllum útbúgvingum á Setrinum legði altjóða metingarnevndin afturat, at “Tað er rímligt at vænta, at øll útbúgvingartoymi støðugt endurskoða sína yvirskipaðu ‘vøru’” (Ibid., Tilmæli 1.d). Við øðrum orðum merkir hetta, at øll, ið varða av einari útbúgving, hava ábyrgd av dygdini í útbúgvingini, og at góðskumenning og reglulig eftirmeting tí er ein samstarvs- og toymisuppgáva.

Tilmælið frá uttanhýsis metingarnevndini var sostatt startskotið at byrja eina skipan við regluligum eftirmetingum av útbúgvingum á Fróðskaparsetri Føroya, har læraraútbúgvingin sum tann fyrsta er lögð undir lupp.

Skipanin við regluligum eftirmetingum av útbúgvingum er samstundis partur av innanhýsis góðskuskipanini á Fróðskaparsetri Føroya, sum er grundað á ESG. Til at fyrireika íverksetan av regluligum eftirmetingum, hevur Góðskueindin í samstarvi við Bolognabólkin² ment og viðtikið eina mannagongd í sambandi við regluliga eftirmeting av útbúgvingum (REÚ). Mannagongdin ásetur m.a., at altjóða ráðgevar, “ið hava viðkomandi fakligar profilar, eru knýttir at REÚ-tilgongdini. Leiklutur teirra er at virka sum ráðgevar hjá innanhýsis eftirmetingarbólkinum”. Samstundis sum arbeitt var við at gera eina mannagongd, ið er galdandi fyri allar útbúgvingar á Setrinum, viðtók setursleiðslan, at Góðskueindin, ið er ein ráðgevandi stuðulseind, skuldi fyrireika fyrstu regluliga eftirmetingina. Fyrsta stigið hesum viðvíkjandi var at hava fundir við leiðsluna á Námsvísindadeildini og útbúgvingarleiðara fyri at nágreina, hvat ein reglulig eftirmeting snýr seg um, hvat endamálið er og at skapa fatan fyri,

² Bolognabólkin, ið hevur umbøð frá øllum deildum, er eitt forum, ið hevur myndugleika at taka avgerðir um mannagongdir, sum skulu tryggja góðskuna á útbúgvingum. Uppgáva Bolognabólksins er nærri lýst í skjalinum ‘Arbeiddsetningur og ábyrgdarøki hjá Bolognabólkinum’ (2022).

hví hesar eftirmetingar eru neyðugar og hava týdning. Skulu Føroyar gerast limur í europeiska samstarvinum fyri hægri útbúgvingar (EHEA), so er tað eitt krav, ið ikki verið vikið frá, at útbúgvingar Setursins regluliga verða eftirmettar, hetta so at álitid á føroyskar útbúgvingar bæði innan- og uttanlands altíð hevur eitt gott og gjøgnumskygt grundarlag. Næsta stigið í fyrireikingunum var at seta ein innanhýsis metingarból, har útbúgvingarleiðarin var sett sum forfólk fyri bólkin. Uppgávan hjá deildini var at tilnevna eitt ella tvey umboð fyri starvsfólk og eitt umboð fyri tey lesandi. Harumframt vóru tveir óheftir altjóða ráðgevar, sum Bolognabólkurin góðkendi, knýttir at bólkinum sum ráðgevar. Endaliga samansetingin av innanhýsis metingarbólkinum bleiv: Útbúgvingarleiðari, útbúgvingarsamskipari og fyrrverandi deildarleiðari á NÁD, tann seinni sum serkønur, og starvsfólkini í Góðskueindini, ið eru tvey í tali. Einki umboð fyri tey lesandi varð tilnevnt.

4. Fokusøki

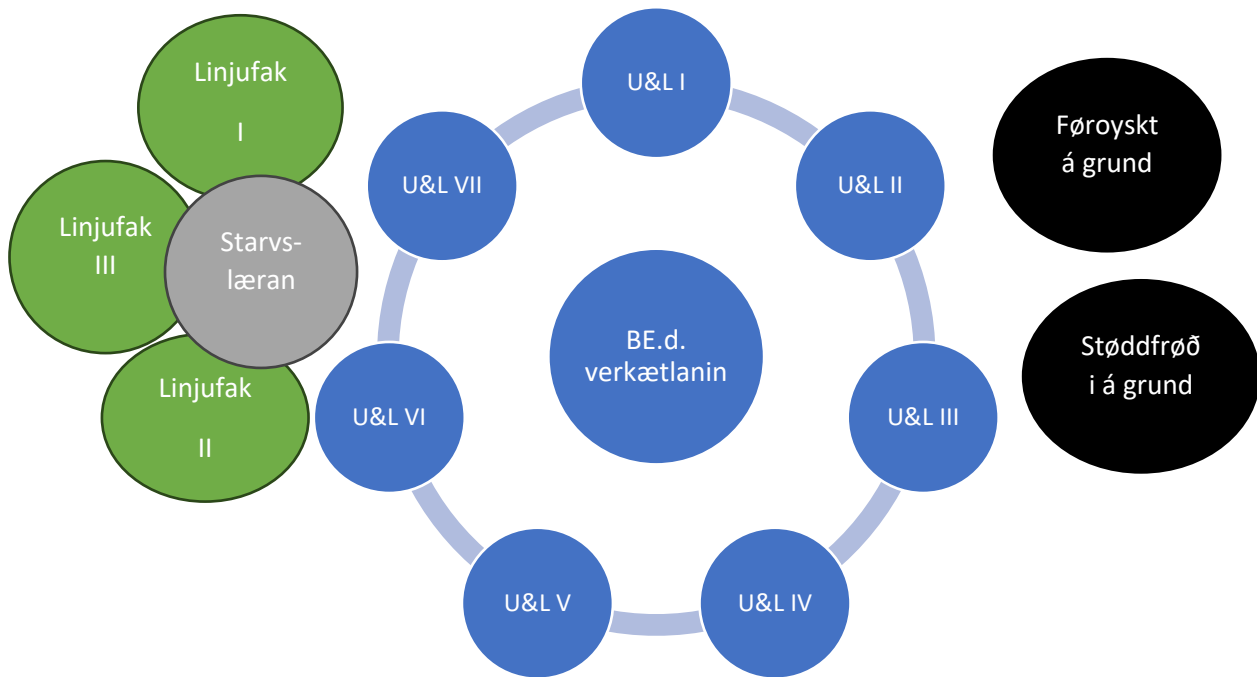
Sum áður lýst ásetur ESG 1.9 yvirskipað, hvat ein eftirmeting skal snúgva seg um, men innan hesir karmar er neyðugt at velja fokusøki. Uttanhýsis eftirmetingarnevndin (Foley et al., 2022) hevði mælt til, at eftirmetingin skuldi fara í dýpdina við “*curricula*”. Í føroysku týðingini av ‘*curricula*’ verðir orðið lestrarætlan nýtt (Foley et al., 2022, p. 5). Hugtakið ‘*curricula*’ er tó víðfevndari enn ein lestrarætlan, ið er ein sentralur partur av *curricula*, men hugtakið fevnir eisini um lógir, kunngerðir, námsskipan, útbúgvingarprofil, skeiðslýsingar, karmar um útbúgvingina, eftirmeting, og t.d. onnur útbúgvingarskjøl og vegleiðingar. Onnur evni, ið eru fevnd av ‘*curricula*’, eru innihald í fakum, bygnaður, progressjón, arbeiðsmongd (ECTS), skipan av próvtøkum og próvtøkuformar, bachelorritgerðin og samanhangur ímillum partar av útbúgvingini.

Í uppskoti frá Góðskueindini varð m.a. mælt til, at ein háttur at røkka nøkrum av ásetingunum í ESG 1.9, og samstundis ganga ynski frá altjóða metingarnevndini í mæti, var at meta um skeiðslýsingar og lestrarætlanir við atlit til skeiðs- og útbúgvingarendamál. Hetta við t.d. at gera eina matrix-greining (sí fylgiskjal 8), ið hevur sum endamál at fáa eina yvirskipaða mynd av, hvussu útbúgvingin er sett saman og skipað (t.d. við progressjón og javnvági millum ástøði og praksis). Harumframt hevði rektarin ynski um, at eitt av fokusøkjunum, ið kannað bleiv nærri, vóru linjugreinar, og hvussu hesar møguliga kunnu skipast øðrvísi. Í hesum høpi var víst á sum dømi, at á fleiri útbúgvingarstovnum í Noregi, sum útbúgva lærarar, er siðvenja, at linjugreinar eru bólkaðar í breið fakøki við denti á tvørfakligt samstarv.

Á fleiri fundum í innanhýsis metingarbólkinum varð viðgjørt, hvussu eftirmetingin reint praktiskt skuldi skipast, og hvørji fokusøki vóru mest viðkomandi at seta á breddan. Niðurstøður frá hesum kjaki vóru, at áðrenn til ber at fara í dýpdina við ‘*curricula*’, her skilt sum tað at seta sjóneykuna á innihald og arbeiðsmongd í lestrarætlanum í miðdepil, so er neyðugt fyrst at fáa eina heildarmynd av útbúgvingini. Fokusøkini vóru eisini kveikt og tilevnað við støði í fundi við Elaine Munthe, professara, nevndarlim í stýrinum fyri Fróðskaparsetrið og serkøn í læraraútbúgvingum (sí fylgiskjal 10) vísandi til fundarfrásøgn frá fundi í eftirmetingarbólkinum við sama. Í hesum samskipti legði Munthe dent á, at sjálv tilgongdin (prosessin) við at eftirmeta er sera týðningarmikil og mennandi, tí tað er í sjálvari prosessini, at grundað verður um fokusøki, at spurningar verða settir, at gott kjak kemur á breddan og at tilvit um dygd í útbúgvingini verður styrkt. Munthe legði nettupp áherðslu á orðið **koherens** í útbúgvingum, t.e. um samanhang og progressjón millum ymsu partarnar av útbúgvingini, tí koherensur er eitt týðningarmikið kvalitetskriterium (Leystliga endurgivið úr: Fundarfrásøgn frá fundi í eftirmetingarbólkinum saman við Elaine Munthe, 2023). M.a. út frá hesum, og kjaki annars í fundum í eftirmetingarbólkinum í sambandi við fyrireiking og tilrættisleggjan av sjálvari eftirmetingini, var semja um at seta hesi fokusøki í middepil:

- (1) Samanhangur, progressjón og samstarv millum undirvísing og læring (stytt U&L), linjufak og BEd-ritgerð (sí myndil 8 niðanfyri); og
- (2) Samfelagstørvur, relevansur, tilfeingi og førleikar at røkka endamálinum við útbúgvingini.

Í myndlinum niðanfyri sýggjast fokusøki 1 við denti á samanhang, framtøku og samstarv millum U&L, linjufakini, starvslærana og BE.d. verkætlanina.

Myndil 8: Fokusøki 1 í eftirmetingini við denti á samanhang, framtøku og samstarv

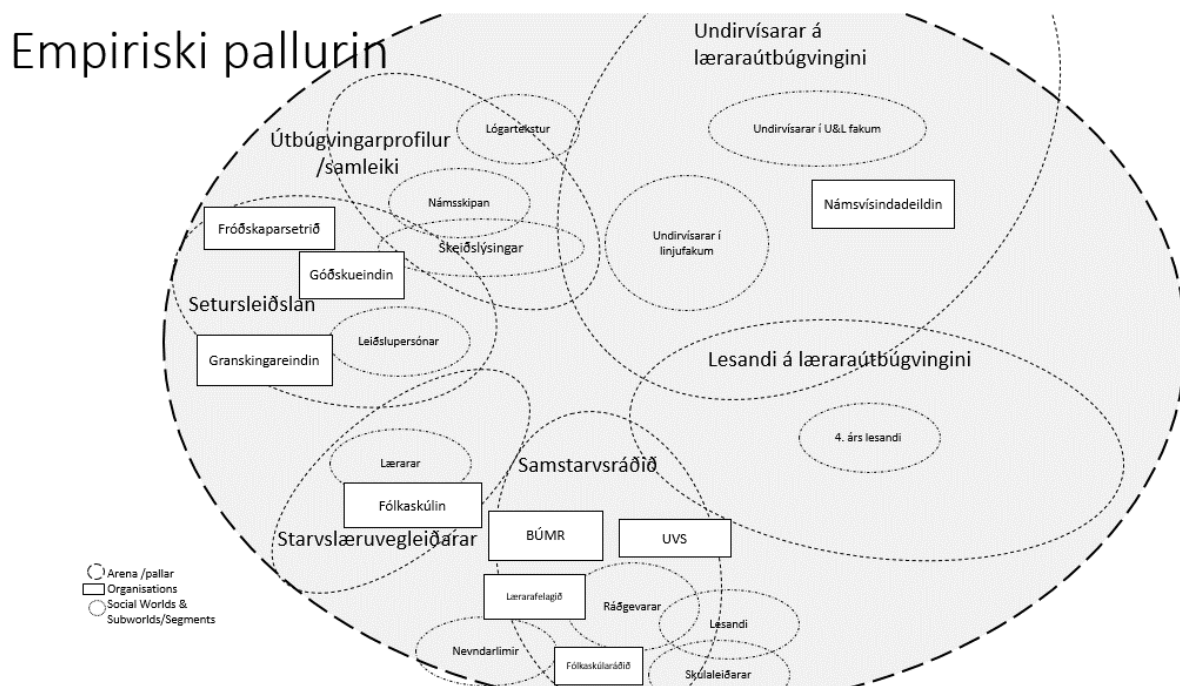
Fokusøki 2 legði dentin á samfelagstørvin, relevans, tilfeingi og førleikar at røkka endamálinum við útbúgvingini, har ein partur var at hoyra sjónarmið hjá áhugapørtum bæði innanhýsis á Setrinum og uttanhýsis um hesi evni.

Longu eftir fyrstu verkstovuna við undirvísarar á læraraútbúgvingini (sí lýsing og niðurstøður í parti 6) gjørdist greitt, at uppgávan, ið metingarbólkurin hevði sett sær fyrri at kann, fór at fylla meira og taka longri tíð enn væntað, so tí var neyðugt at minka um vavið av eftirmetingini.

5. Framferðarháttur / Háttalag

Henda eftirmetingin leggur dent á at gera eina stöðulýsing av læraraútbúgvingini, bæði við stöði í tí, sum fer fram í útbúgvingini út frá lógarteksti (Kunngerð fyri útbúgvingar á Fróðskaparsetrinum, 2021; Kunngerð um útbúgving av fólkkúlalærarum, 2021; Løgtingslóg um Fróðskaparsetur Føroya, 2008), námsskipan (Námsvísindadeildin, 2022), útbúgvingarprofili (Útbúgvingarprofilur, 2023), skeiðslýsingum (Skeiðslýsingar, 2023) og sjónarmiðum og vitan hjá aktørum innanvert útbúgvingina, umframt í sjónarmiðum og vitan hjá aktørum/áhugapørtum uttanfyri læraraútbúgvingina. Vit hava lagt áherðslu á at hava eina demokratiska tilgongd til at velja heilmildarfólk og til eftirmetingina sum heild, soleiðis at vit fáa so nógvar áhugapartar við sum møguligt uttan at peika/velja ávísar persónar út. Tað vil við øðrum orðum siga, at vit hava roynt at givið øllum áhugapartum eina rødd í eftirmetingini.

Hesin eftirmetingarháttur byggir á Situational Analysis (Clarke, 2005; Clarke et al., 2018; Clarke et al., 2022), sum er ein ástøðilig og háttalagslig tilgongd at greina støður við fokusi á tilgongdir (processir) ímillum og inni í skipanum. Hesin framferðarháttur er vælegnaður at brúka her sum (meta) ástøðiligt grundarlag, tí ymsu økini, sum eru partur av empiriska grundarlagnum, eru partar av stöðulýsingini. Eftirmetingarbólkurin hevur kjakast um, hvussu og hvør hevur ávirkan á støður og útfrá hesum allýst/funnið fram til tann empiriska pallin. Hetta er sjálvandi eisini gjørt saman við uttanhýsis ráðgevunum og viðkomandi keldum annars. Tann empiriski pallurin er evnaður til við eini ímyndan av, at tað eru hesir áhugapartar/tilfar, sum kunnu hjálpa okkum at kasta ljós á fokusøkini í eftirmetingini og hjálpa okkum at svara og tulka undranarspurningar.

Myndil 9. Eftirmetingarlandslagið

Sum sæst á myndlinum (myndil 9) omanfyri, er empiriski pallurin eisini ein sniðgeving av landslagnum í eftirmetingini. Tað vil við øðrum orðum siga, at vit ikki hava eina ímynd av einum absoluttum veruleika, men heldur, at veruleikin er konstrueraður. Tískil byggir henda eftirmeting á sosialkonstruktivismuna (t.d. Potter, 2007) og poststrukturalismuna (t.d. Dreyfus et al., 2017) og er myndað so líðandi, sum eftirmetingin er farin fram. Sostatt er vitan allatíðina bygd omaná og tillagað, og eftirmetingartilgongdin og keldugrundarlagið eru tí merkt av eini hermeneutiskari tilgongd (Boell & Cecez-Kecmanovic, 2014) við kveiking frá heimildarfólki, empiriska tilfarinum, viðgerð og kjaki í metingarbólkinum, kjaki við uttanhýsis ráðgevarnar og íblástur frá granskingartilfari, sum tær hava víst á. Mann kann siga, at metingarbólkurin saman við uttanhýsis ráðgevnunum eru partur av eftirmetingar landslagnum, tí eftirmetingartilgongdin og til - og frával og tulkning av tilfari eru vorðin til útfrá okkara royndum, sannføringum og vitan. Tað hevur tí verið rættiliga avgerandi fyri arbeiðið at hava havt uttanhýsis ráðgevarar knýttar at arbeiðnum, har okkara innanhýsis forfatan og møguligir blindir vinklar ferð aftaná ferð eru avbjóðað. Somuleiðis hevur fjøltáttaða fakliga og persónliga samansetingin av metingarbólkinum viðvirka til, at vit hava kunnað bjóðað perspektivum og forfatan av hjá hvørjum øðrum.

Eftirmetingarlandslagið er skipað í seks allar, sum heimildartilfar er vunnið burturúr. Tann fyrsti allarur fevnir um undirvísarar á læraraútbúgvingini, sum eru tey drúgvastu heimildarfólkini. Allir undirvísarar á læraraútbúgvingini vóru bodnir til verkstovur. Teir vóru í høvuðsheitinum bólkaðir sum undirvísarar í linjufakum og undirvísarar í Undirvísing & Læring (U&L). Millum 14 – 16 undirvísarar luttøku í teimum 3 verkstovunum, sí fylgiskja 1, 5, 6 og 7 við evnum og spurningum til henda allar. Í kap. 6, har tað empiriska tilfarið verður lagt fram, verða endamál, spurningar og innihald í øllum verkstovunum neyvari lýst.

Tann næsti allarur eru lesandi á læraraútbúgvingini, har tað stóð øllum 4. árs lesandi í boði at luttaka í verkstovu. 23 lesandi luttøku í verkstovuni, sí fylgiskjal 2 við evnum og spurningum til henda allar.

Tann triði allarur er Samstarvsráðið, sum er ásett í útbúgvingarkunngerðini fyri læraraútbúgvingina. Endamálið við ráðnum er at fremja samstarv millum teir allar, ið varða av útbúgvingini til fólkaskúlalærara og lærarayrkinum sum heild. Í samstarvsráðnum er eitt umboð, ið landsstýrismaðurin velur, eitt umboð, sum Fólkaskúlaráðið velur, eitt umboð, ið Undirvísingarstýrið velur, eitt umboð, ið Nám velur, eitt umboð, ið Fróðskaparsetur Føroya velur, eitt umboð, ið Føroya Lærarafelag velur, eitt umboð, ið Kommunufelagið velur, og eitt umboð, ið tey læraralesandi velja. Umboðið, ið landsstýrismaðurin velur, er formaður í ráðnum. Ráðið ger sjálvt sína starvsskipan (Kunngerð um útbúgving av fólkaskúlalærarum, 2021, § 13). Sí fylgiskjal 3 við evnum og spurningum, sum vóru til viðgerðar á hesum allarinum.

Tann fjórði allarur er starvslæruvegleiðarar, sum vóru lidnir við starvslæruvegleiðaraútbúgving í juni 2023. 13 av 24 starvslæruvegleiðararum møttu. Sí fylgiskjal 4 við evnum og spurningum til henda allar.

Tann fimti allarur er setursleiðslan, har rektarin á Fróðskaparsetrinum, ið eisini er prorektari fyri útbúgving og góðsku, prorektarin fyri gransking og framtak og dekanurin fyri Námsvísindadeildina luttøku á fundi. Sí fylgiskjal 9 við evnum og spurningum til henda allar.

Tann sætti pallurin eru ymisk viðkomandi skjøl fyri útbúgvingina: Námsskipan, útbúgvingarprofilur, skeiðslýsingar, tilfar skrivað um útbúgvingina, so sum frágreiðingar um árligt eftirlit, skjalasavn og aðrar bókmentir/gransking viðvíkjandi læraraútbúgving.

Sum sæst á myndlinum (myndil 9) eru brotastríkur millum teir ymisku pallararnar. Hetta tí at mett verður, at teir ganga inn í hvønn annan og hava felags- og ymisk áhugamál. Sostatt fevnir landslagið um allar og oasir, sum bæði hava ser – og felagsøki. Hetta setur krøv til at megna at vera saman, hóast ólíkheitir og ósemjur. Mann kann næstan siga, at grundfortreytin er fjølbroytni og harvið ymiskar mentanir og meiningar um, hvat gevur meining og relevans.

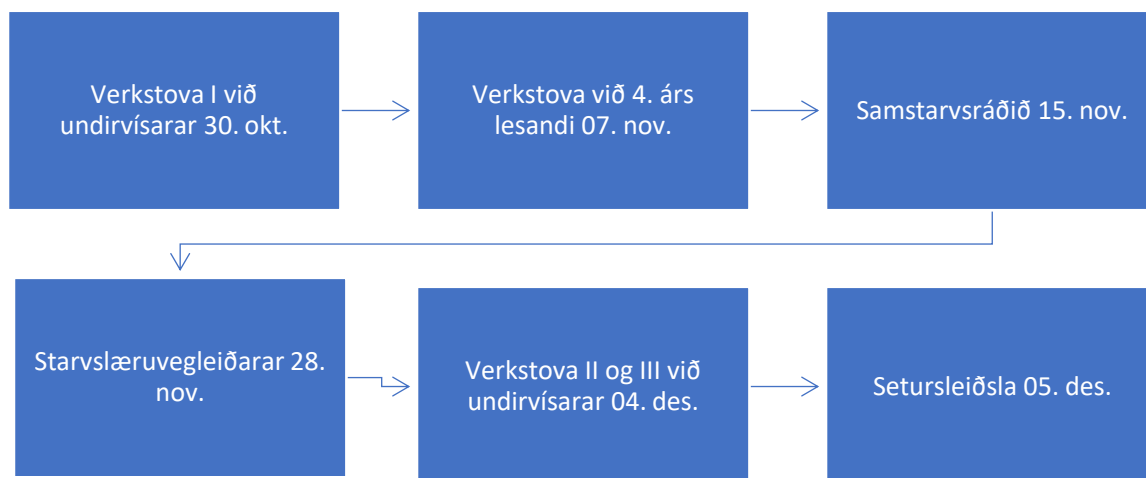
Við at gera slíka støðuliga greining, har miðað verður eftir at greina tilgongdir og positióinir, er málið at gera eina kvalifiseraða eftirmeting sum grundarlag undir tilmælum um samtíðar- og framtíðar læraraútbúgving í Føroyum.

6. Empíriska tilfarið

Undanfundur millum setursleiðsluna, Góðskueindina og leiðsluna fyrir lærararútbúgvingina byrjaðu í juni mánaða 2023, har umrøtt var, hvussu arbeiðið skuldi leggjast til rættis og hvussu metingarbólkurin skuldi mannast, sí fylgiskjal 10.

Í august var metingarbólkurin mannaður og uttanhýsis ráðgevarar tilnevndir. Síðani hava verið ein røð av fundum at leggjast til rættis eftirmetingina, sí fylgiskjal 10.

Verkstovur við teimum ymisku heimildarfólkunum vóru skipaðar í seks pørtum, sum sæst í myndlinum niðanfyri, myndil 10. (Sí eisini myndil 9 av eftirmetingarlandslagnum).

Myndil 10. Yvirlit yvir verkstovur við heimildarfólki

Verkstovurnar vóru lagdar til rættis í eftirmetingarbólkinum og vóru umrøddar við uttanhýsis ráðgevararnar, bæði áðrenn tær vóru hildnar og aftaná, tá úrslit v.m. vóru umrødd. Soleiðis komu verkstovurnar at byggja á hvørja aðra og vóru lagdar til rættis so hvørt í tøttum samráði við uttanhýsis ráðgevarnar.

6.1 Verkstova I: Undirvísarar á NÁD

Í Verkstovu I við undirvísararnar á lærararútbúgvingini vóru hesi biðin um:

- At greina (/matrix - greining) tey einstøku skeiðini og samanbera tey við útbúgvingarprofilin við atliti til læruúrtøkurnar
- At hyggja eftir lærararútbúgvingini úr einum heildarsjónarmiði við serligum denti á samstarvi millum ymsu fakøkini.

Undirvísarar á lærararútbúgvingini vóru á hesi fyrstu verkstovu biðin um at umrøða omanfyristandandi evni. Hetta er nágreinað í fylgiskjal 1. Matrix-greiningarnar frá verkstovuni liggja sum fylgiskjal 8. Tað kemur greitt fram, at skeiðini í fakøkinum U&L eru tey, sum liggja tættast uppá útbúgvingarprofilinum, hóast har eru týðandi førleikar, læruúrtøkur og hugtøk innan fakøkið, sum ikki eru nevnd í útbúgvingarprofilinum. Hetta er í nógv minni mun – í

summun fòrum als ekki - galdandi fyri linjugreinarnar og grundskeiðini í fòroyskum og í stòddfrøði. Tað er breið semja millum undirvísararnar um, at útbúgvingarprofilurin eigur at verða endurskoðaður, soleiðis at samsvar verður ímillum skeiðslýsingar og útbúgvingarprofil, og at teir almennu og fakligu fòrleikar, ið læraralesandi skulu menna í útbúgvingini, taka atlit til broytta samfelagstørvin og harvið stòðuna í fòlkaskúlanum.

Verður hugt at læraraútbúgvingini úr einum heildarsjónarmiði, so er hon merkt av sundurpetting (fragmentering), har hvørt einstakt skeið/linja í hòvuðsheitum livir sítt egna lív uttan stórvegis samstarv við onnur fakøki. Í teimum fòrum, har samstarv er, er tað ofta av óformellum slagi og ekki lagt í eina fasta legu. Tað er eisini ein veikleiki, at sum oftast er tað bara ein undirvísari, sum hevur ábyrgd av sínari linju/fakøki. Tað kom eisini púra greitt fram í verkstovuni, at undirvísararnir - allir sum ein – ynskja meira skipað samstarv millum fak øki, linjugreinar og í sambandi við starvslæru.

6.1.1 Samanumtøka av Verkstovu I

Samanumtikið vísa niðustòðurnar í Verkstovu I at:

- Útbúgvingarprofilurin eigur at vera endurskoðaður
- Ov lítið, í summum fòrum als onki, samstarv er millum ymisku fakøkini
- Undirvísararnir, allir sum ein, ynskja meira samstarv, faklig fora, kjak og sparring

6.2. Verkstova við lesandi

Lesandi á fjórða ári umrøddu í hòvuðsheitum hesi evni:

- Teirra royndir sum læraralesandi
- Samanhang og framtøku (progressión) í útbúgvingini
- Starvslæruna sum part av útbúgvingini
- Læraraútbúgvingina í samtíðar og framtíðar høpi

Tey lesandi vóru boðin inn at umrøða omanfyristandandi evni, sum vóru send teimum áðrenn verkstovuna. Evnini vóru nágreinað í spurningum, sí fylgiskjal 2.

Samanumtikið halda tey lesandi, at lestrartíðin á Námsvísindadeildini hevur verið góð og avbjóðandi, og at samanhaldið í flokkinum hevur verið gott. Tey vísa á, at útbúgvingin er góð á nógvum økjum, men tey fílast á, at útbúgvingin sum heild er ekki nóg væl strukturerað. Í hesum sambandi kann nevast, at tey lesandi ekki vistu um útbúgvingarprofilin fyri læraraútbúgvingina, ið er ein stuttorðað heildarlýsing av útbúgvingini, ið m.a. fevnir um yvirskipað endamál, kós, fòrleikar og ætlaðar læruúrtøkur. Yvirskipað siga tey lesandi, at tann ástòðiligi parturin fyllir ov nógv í mun til praksispartin. Tey vóru samd um, at tað hevði ment útbúgvingina, um meira samstarv var millum fakøkini í U&L og linjugreinarnar, og at starvsvenjingin fekk størri rúmd og var betur skipað. Viðvíkjandi samhangni millum ymisku skeiðini, so var víst á, at sum heild var týðiligasta samhangnið millum skeiðini í U&L, umframt at leinkjan til fòlkaskúlan eisini er týðiligari á hesum skeiðum. Hetta er í nógv minni mun galdandi, tá tað ræður um linjugreinirnar. Tey lesandi halda, at starvslærutíðarskeiðið er alt ov stutt. Tey halda eisini, at ein partur av starvslæruni skuldi verið fyri einstaklingar. Tey vistu á, at skipanin við starvslæruvegleiðarum við serligari útbúgving er ein góður bati; skipanin hevur stóran týðning fyri dygdina í starvslæruni. Viðvíkjandi læraraútbúgvingini í samtíðar- og

fram tíðar hœpi var víst á, at læraraútbúgvingin framvegis eigur at vera ein bachelorútbúgving, sum skal geva atgongd til víðari lestur, men má kortini vera meira praktisk, enn hon er í dag.

6.2.1 Samanumtøka av verkstovu við lesandi

- Útbúgvingin er góð á nógvum økjum, men sum heild ikki nóg væl strukturerað
- Lesandi kenna ikki útbúgvingarprofilin
- Ástøðiligi parturin fyllir ov nógv
- Ov lítil refleksjón og sambinding millum ástøði og praksis
- Ov lítið samstarv millum U&L og linjugreinarnar
- Týðiligasti samhangurin millum skeiðini í U&L
- Starvslæran alt ov stutt og ójovn til góðsku
- Skipanin við útbúnum starvslæruvegleiðarum er góð
- Læraraútbúgvingin skal framvegis vera ein bachelorútbúgving, tó meira praktisk

6.3 Verkstova við Samstarvsráðið

Samstarvsráðið umrøddi í hœvuðsheitum hesi evni:

- Koblingin millum læraraútbúgvingina og lærararayrkið
- Samfelagstørvurin

Samstarvsráðið var boðið inn at umrøða leiklutin, sum tey hava í hesi eftirmetingini, og hvør leikluturin hjá Samstarvsráðnum kann vera í framhaldandi menningini av læraraútbúgvingini. Spurningarnir vóru sendir limunum dagin fyri, sí fylgiskjal 3.

Tosað var um teir førleikar, sum mentir eru á útbúgvingini, og hvussu viðkomandi teir eru fyri tørvun í skúlunum/samfelagnum. Útboðið av linjum er avmarkað, hvør lesandi hevur 3 linjur tilsamans, og tá tey fara út at undirvísa, kann tað vera torført at undirvísa í øllum lærugreinum. Harafturat vístu limir á, at tey sakna kreativ grundfak. Eisini var víst á, at tað er tørvur á lærarum, ið kunnu undirvísa í náttúruvísindaligum lærugreinum.

Týdningurin av, at undirvísarar hava fast starv á læraraútbúgvingini, var umrøddur, og at hesi fáa innlit í skúlaveruleikan og lærararayrkið. Fyrr var Venjingarskúlin ein partur av lestrartíðini hjá læraralesandi, og gott hevði verið, um okkurt líknandi samstarv kundi verið gjørt aftur, við t.d. at havt eitt avmarkað tal av góðkendum starvslæruskúlum. Hetta kundi verið við til at kobra útbúgvingina til yrkið.

Samstarvsráðið var á einum málið um, at tað var positivt, at starvslæruvegleiðarar vóru útbúnir í 2023, og at tørvur er á at fáa enn fleiri starvslæruvegleiðarar. Harafturat eiga vit at bjóða fleiri eftirútbúgvingar út, bæði fyri at menna fólkkaskúlalærarar og fyri at fasthalda teir í starvinum. Hetta er í tráð við tað, sum altjóða eftirmetingarnevndin sigur í tilmæli 3.b (Foley et al., 2022), sum snýr seg um eftirútbúgving og førleikamenning.

Víst var á, at okkum tørvar gransking á økinum, og spurningur var settur við, hvussu framtøka kann fáast á granskingina. Talan skal vera um skúlarelateraða gransking, sum beinleiðis hevur nakað við skúla, undirvísing og námsfrøði at gera.

Eftirmetingin av læraraútbúgvingini er gjørd fyri at menna útbúgvingina og at vísa á styrkir og menningarøki. Skotið var upp, at farið verður út at kunna um eftirmetingina og tey tilmæli, ið koma fram, á økisleiðarafundum í vár.

6.3.1 Samanumtøka av verkstovu við Samstarvsráðið

- Fáa fleiri undirvísarar í fast starv, soleiðis at hesi kunnu mennast sum læraraskúlaundirvísarar
- Menna starvslærana, t.d. við at útbúgva fleiri starvslæruvegleiðarar og møguliga fáa góðkendar starvslæruskúlar
- Fleiri eftirútbúgvingar fyri at førleikamenna lærarar og fakið í skúlanum
- Stórir tørvur er á skúlarelateraðari gransking

6.4 Verkstova við starvslæruvegleiðarum

Starvslæruvegleiðararnir umrøddu í høvuðsheitum hesi evni:

- Starvslæran
- Samanhangur millum læraraútbúgvingina og lærarayrkið

Spurningarnir til starvslæruvegleiðararnar vóru skipaðir í fýra yvirskriftir við fleiri undirspurningum, sí fylgiskjal 4. Starvslæruvegleiðararnir vístu á týðningin av starvslærani sum samhaldsfastur partur av læraraútbúgvingini, har fremsta endamálið er, at tey lesandi sleppa at royna seg í so nógvum pørtum av lærarahandverkinum/lærarayrkinum sum gjørligt, sum ein starvslæruvegleiðari segði: *Starvslæran er ein brúgv millum læraraútbúgvingina og lærarayrkið.*

Tey vístu á týðningin av fyrireiking, og at tey lesandi verða undirvíst og væl klødd til uppgávuna at koma út í starvslæru. Starvslæruvegleiðararnir ynsktu at vera meira við í fyrireikingini saman við undirvísaranum og teimum lesandi. Eisini vístu tey á, at eygleiðing eigur at gerast størri partur av starvslærani, har tey lesandi ikki bert vóru 10 undirvísingartímar á skúlanum, men fylgdu starvslæruvegleiðaranum og møguliga ein øðrum lærara allan skúladagin eitt tíðarskeið. Tøtt kobling eigur at vera millum tað, sum verður undirvíst á læraraútbúgvingini t.d. í linjufakunum og í undirvísingarfakinum í fólkaskúlanum. Hetta sakna vegleiðarar ofta, tí lesandi kenna ikki tilfar o.a., sum verður brúkt í fólkaskúlanum. Útbúgvingin til starvslæruvegleiðara hevur ment góðskuna í starvslærani, og eigur hon at mennast soleiðis, at hon verður ástøðiliga væl ankrað. Starvslæruvegleiðararnir sakna eitt betur samband við undirvísaran á NÁÐ. Sum nú er, er samstarvið bert grundað á miðvegis samrøðuna.

6.4.1 Samanumtøka av verkstovu við starvslæruvegleiðarar

- Ynskja betri samstarv millum starvslæruvegleiðarar og undirvísarar á læraraútbúgvingini
- Ynskja betri “kvalifiseraða” fyrireiking áðrenn starvslærana
- Tey lesandi áttu at verið í skúlanum fulla tíð, har tey fylgdu starvslæruvegleiðaranum fullan dag
- Ov langt er millum linjufakið og skúlafakið
- Yrkistilknýti manglar
- Aðalmálið fyri starvslærana eigur at vera at lesandi mennast til lærarayrkið
- Starvslæran brúgv millum útbúgving og yrkið

6.5 Verkstova II : Undirvísarar á NÁD

Tann næsta verkstovan við undirvísarar á læraraútbúgvingini varð skipað í tveir bólkar við hvør sínum høvuðusspurningi, sí fylgiskjal 5 og 6.

- Greining av samanhangi millum skeiðini á linjunum, sí fylgiskjal 5
- Greining av samanhangi millum U&L-skeiðini, sí fylgiskjal 6

Á verkstovu II viðgjørdu undirvísarar á læraraútbúgvingini samanhang og progressión millum ávikavist linjugreinarnar og U&L. Linjugreinarnar vóru deildar í tveir bólkar - tær másligu greinarnar og tær náttúruvísindaligu greinarnar (sí fylgiskjal 5) – meðan U&L-undirvísarar vóru í bólki fyri seg (sí fylgiskjal 6).

Linjuundirvísarar vístu á, at tað ikki er ein týðilig progressión á linjunum, sum serliga er orsakað av, at linjurnar verða samlisnar millum 2., 3. og 4. árs lesandi. Linjurnar kundu verið betur samskipaðar – serliga á didaktiska økinum – soleiðis at tað í minni mun var samanfall millum didaktiska innihaldið á linjunum. Hetta krevur meira samstarv tvørtur um linjurnar umframt meira samstarv við U&L-undirvísarar, soleiðis at tað er greiðari, hvat innihaldið á ymsu pørtunum á útbúgvingini er. Fyri at tryggja samstarv er neyðugt við greiðum skipanum og ábyrgdarøkjum.

Umrøtt varð, at tíðin á linjunum er avmarkað, samstundis sum tørvur er á at leggja meira á linjurnar. Tý er umráðandi, at støða verður tikin til, hvat verður væntað av einum komandi linjufakslærara, og hvat innihaldið á linjunum harvið skal vera.

Undirvísararnir í U&L fakunum vístu á, at samstarvið millum U&L og grundskeiðini fyrsta árið hevur riggað væl í seinastuni. Viðvíkjandi samstarvinum við linjugreinarnar í seinnu árgangunum er hetta truplari. Ein forðing í hesum sambandi er, at tey lesandi eru á ymskum linjum umframt, at tíðin ikki røkkur til stórvegis samstarv millum U&L og linjugreinarnar. Víst var á, at skipanin í sær sjálvum var ein forðing í hesum sambandi. Annars var víst á, at endamálið við U&L – fakunum var væl í tráð við veruleikan í fólkkúlanum. Víst var eisini á, at tað er umráðandi, at undirvísararnir í hesum fakunum arbeiða í felag, tá talan er um tilgongd, undirvísingarhættir v.m. Tað hevur eisini stóran týðning, at undirvísararnir hava innlit í gerandisdagin í fólkkúlanum. Viðvíkjandi skeiðslýsingunum, so hildu undirvísararnir, at tær vóru eitt hóskandi kompromis millum setursfakið, læraraskúlafakið og skúlafakið. Viðvíkjandi samstarvi millum U&L og linjugreinarnar, so var víst á, at ein trupulleiki í hesum sambandi er, at starvsfólkkaskiftið, serliga á linjugreinunum, er ov stórt. Í hesum sambandi var víst á, at øll nýggj starvsfólk eiga at fáa eina góða innleiðslu, tá tey byrja.

6.5.1 Samanumtøka av Verkstovu II: Undirvísarar á NÁD

- Vantandi samanhangur millum linjufakini
- Vantandi týðilig progressión á linjunum, m.a. orsakað av samlestri millum 2., 3., 4. árs lesandi
- Ógreitt, hvat linjufakið skal vera: Setursfak og/ella skúlafak?
- Ótrygg setanarviðurskifti
- Øll nýggj starvsfólk eiga at fáa eina góða innleiðslu
- Skipa starvslæruskúlar

- Skapa möguleikar fyri, at lærarar í fólaskúlanum av og á taka lut í undirvísingini á Setrinum

6.6 Verkstovan III: Undirvísarar á NÁD

Tann triðja verkstovan við undirvísarar á læraraútbúgvingini var skipað í tvey høvuðsøki, sí fylgiskjal 7:

- Samanhangur og progressión tvørtur um U&L og linjurnar
- Samstarv millum U&L og linjurnar við starvslæruni í huga

Yvirskipað søgdu undirvísarar, at tað í ov lítlan mun er skipaður samanhangur millum U&L og linjurnar, og at U&L og fakdidaktikkur, sum er partur av linjunum, kundu verið betur samansjóðað. Samstundis var dentur lagdur á, at linjurnar eru á einum markamóti, har spurningurin um, hvussu fakið verður brúkt í fólaskúlanum, er viðkomandi, samstundis sum fakliga støðið á linjunum skal tryggjast.

Undirvísarar vóru ikki á einum máli um, hvussu starvslæran á bestan hátt átti at verið skipað, men semja tyktist kortini at vera um, at lesandi áttu at verið fleiri tímar á starvslærustaðnum.

Tað er avgerandi, at progressiónin á útbúgvingini er týðilig, og tí átti tað at verið ein gongd leið, at U&L skeiðið, sum lesandi er tengt at, tá starvslæran er á skrá, eisini er partur av starvslæruni. Hetta krevur eyka tilfeingi, og at starvslæran verður tillagað didaktiskt í mun til, hvar lesandi eru á útbúgvingini. Hetta hevði kunnað verið grundarlag fyri styrktum samstarvi millum linjuna og U&L, umframt at starvslæran í størri mun hevði tikið støði í, hvar lesandi eru á útbúgvingini.

6.6.1 Samanumtøka av Verkstovu III: Undirvísarar á NÁD

- Linjurnar eru á einum markamóti millum, hvussu fakið verður brúkt í fólaskúlanum, samstundis sum fakliga støðið á linjunum skal tryggjast
- Ov lítil samanhangur millum U&L og linjurnar
- U&L og fakdidaktikkur, sum partur av linjunum, kundu verið betur samansjóðað
- Fleiri tímar til starvslærana
- U&L átti eisini at verið partur av starvslæruni
- Hædd eigur at takast fyri, á hvørjum árgangi lesandi eru, tá ið mett verður um starvslærutíðarskeiðið

6.7 Verkstova við setursleiðsluna

Í verkstovuni við setursleiðsluna vóru hesir høvuðsspurningar umrøddir:

- Læraraútbúgvingin í seturshøpi
- Starvsfólkaprofilur á læraraútbúgvingini
- Tilfeingi og góðska
- Gransking

Verkstovan við setursleiðsluna snúði seg í høvuðsheitinum um, hvussu ovasta setursleiðslan sær læraraútbúgvingina í seturshøpi. Spurningarnir vóru skipaðir í fyra yvirskriftir við undirspurningum, sí fylgiskjal 9. Til fyrsta spurningin um, hvussu útbúgvingin til fólaskúlalærara sampakkar við aðrar útbúgvingar á Fróðskaparsetrinum, helt seturleiðslan, at

læraraútbúgvingin er ein universitetsútbúgving sum allar aðrar útbúgvingar á Setrinum. Hetta varð lýst á tann hátt, at læraraútbúgvingin, umframt at verða yrkisrættað, er grundað á somu meginreglur, sum eyðkenna akademiskar útbúgvingar. Tey førdu fram, at vit vera noydd at flyta okkum frá tankanum um at gera skilnað millum professiónsútbúgvingar og universitetsútbúgvingar. Fyri at styrkja fakliga umhvørvið, kundi samstarvið við hinar deildirnar á Setrinum verið munandi meira, t.d. í fakligum toymum, áhugabólkum og tvørfakligum verkætlanum. Samstarv kundi t.d. verið um námsfrøði, nýggja gransking, fakøki o.a., og fyri samlestri, t.d. í linjufakunum. Her kunnu faklig samstørv við aðrar deildir móguliga verða við til at menna linjufakini. Ført var fram, at tað hevði týdning, at fokus eisini er á tað fak-fakliga og ikki bert á fakið sum undirvísingarfak á fólkkaskúlastøði.

Skotið var upp, at kanska skuldi læraraútbúgvingin heldur verið ein generalist útbúgving við grundfakum til t.d. 1. – 6. fl. við móguleika fyri uppstigan til master í ávísnum linjufaki. Eisini legði leiðslan fram tankar um móguleika fyri einari grundútbúgving í einum faki og síðani einum yvirbygnaði í ped./psyk.- fakum rættað til fólkkaskúlan. Samrøðan við setursleiðsluna bendi á, at móguliga er tíðin búgvin at taka stigið at bjóða læraraútbúgvingina út sum eina 5-ára masterútbúgving, har bachelorparturin kundi verið ein breið grundútbúgving (á tann hátt, at grundfakini kundu verið fleiri og breiðari), og síðani ein masterpartur, sum kundi verið linjugreinarnar.

Setursleiðslan førði fram, at tað er gott at lurta eftir áhugapørtum/praksisøkinum, men tað er innanhýsis á Setrinum, at vit mugu allýsa innihaldið, seta okkum mál, tryggja at útbúgvingin er nútíðarhóskandi, menna gransking í skúlaskapi og dagføra profilin fyri útbúgvingina. Tey brúktu vendingina: *Hvørjum er læraraútbúgvingin verðinsmeistari í? Hvat kann læraraútbúgvingin dyrka sum eitt sereykenni og eina absolutta styrki?*

Til spurningin um lærararútbúgvingarprofilin, helt setursleiðslan, at útbúgvingin ikki bert skuldi snúgva seg um/rætta seg til at útbúgva fólkkaskúlalærarar, men eisini vera ein grundútbúgving til víðari lestur og/ella til annað fak, sum eisini ger seg galdandi í dag. Útbúgvingarkunngerðin §2, stk. 2 ásetir, at: "Útbúgvingar á Fróðskaparsetri Føroya skulu geva tí lesandi fortreytir fyri framhaldandi at ognar sær førleikar á hægri stigi". Setursleiðslan peikaði á týdningin av, at lærararútbúgvingin hugleiðir og finnur fram til, hvat starvsfólk og læraraútbúgvingin eru *verðinsmeistarar í*, og m.a. skerpa útbúgvingarprofilin við atliti til hetta.

Spurningurin um setanarviðurskifti, framhaldi í setan og yrkismóguleikar vóru umrøddir, herímillum móguleiki fyri fastari setan uttan ph.d. í vanligari merking. Somuleiðis var spurningurin umrøddur, um tað bert er móguligt við einari "vanligari" ph.d - leið, ella um ein onnur leið kundi verið at samantvinna tað at vera undirvísari (námslektari), skúlamennari og/ella granskari á einari øðrvísi granskingarleið. Setursleiðslan peikaði á týdningin av at samstarva tvørtur um deildir fyri at tryggja góðsku, framtøku og vitanardeiling og vísti á, at starvsfólk á læraraútbúgvingini ofta eru einasta fakfólkið á skeiðnum/fakinum/fakøkinum og summi í leysari setan. Setursleiðslan helt avgjørt, at okkurt mátti gerast við hetta, men vísti samstundis á, at sum frálíður, tá setanarviðurskiftini eru betur skipað, kann støðan endurskoðast.

Ført var at enda fram, at lítil og ongin gransking er á læraraútbúgvingini, og at gransking innan námsfrøði, didaktikk og skúlaskap yvirhvør átti at verið ment.

6.7.1 Samanumtøka av verkstovu við setursleiðsluna

- Síggja læraraútbúgvingina sum ein og hvørja setursútbúgving
- Skulu allýsa læraraútbúgvingina innanífrá
- Læraraútbúgvingin skal miða eftir at vera ein meira breið útbúgving – ikki bert fokus á fólkkúlan/fólkkúlalærarayrkið
- Finna fram til, hvat vit eru heimsmeistarar í – skerpa útbúgvingarprofilin
- Fokus á ynski um økt samstarv við hinar deildirnar/fakøkini á Setrinum
- Fokus á bøtt setanarviðurskifti og karrierumøguleikar
- Menna granskingarøkið sum spesifikt øki fyri læraraútbúgvingina/NÁD

6.8 Samanumtøka av tí empiriska tilfarinum / verkstovunum

Í omanfyri lýsingum av teimum ymisku verkstovunum er hetta samstundis eisini ein lýsing av sjónarmiðum í teimum ymisku sosialu verðunum og pallunum (arenaunum), sí tað empiriska landslagið í 5. parti í myndli 9. Sum vit kunnu lesa í samanumtøkunum, sí part 6.1.1, 6.2.1, 6.3.1, 6.4.1, 6.5.1, 6.6.1 og 6.7.1, so eru tað fleiri afturvendandi evni, sum koma fram, og fleiri av teimum vísa á mótsatrættað perspektiv frá ymiskum pallum (eitt samlað skjal við yvirliti yvir samandrættir av verkstovunum liggur sum fylgiskjal 11).

7. Greining

Greiningin av innsavnaða tilfarinum er í fimm stigum.

- Tað fyrsta stigið var lýsingini av tí, sum kom fram í verkstovunum (sí partur 6) og í yvirlitinum av evnum í fylgiskjali 11.
- Tað næsta stigið er greining og bólking av empiriska tilfarinum í tríggjar høvuðskategoriir: 1. eina skipanarliga, 2. eina upplivaða góðsku/vantandi góðsku av útbúgvingini og 3. innihaldinum í útbúgvingini.
- Triðja stigið er ein positiónsgreining av ymisku sjónarmiðunum/positiónum, sum eru funnin í tilfarinum.
- Fjórða stigið er eitt kjak um positiónsgreiningina í mun til tey trý koherens- hugtøkini, sí eisini part 2.5. Hetta merkir, at arbeitt verður við positiónum í einum koherens- hugtaks høpi.
- Fimta stigið er eitt tilmæli at arbeiða víðari við viðvíkjandi karmum, innihaldi og identiteti við atliti til: 1. Koherens í einum skipanarligum høpi; 2. Koherens í einum upplivdum høpi og 3. Koherens í einum innihaldsligum høpi. Hetta við høvuðsdenti á, at endamálið við útbúgvingini má vera at menna professiónella tilvitið hjá tí lesandi til lærararyrkið, har tey lesandi skulu bæði vera á útbúgvingarpallinum og á yrkispallinum. Útbúgvingin má tískil tryggja, at tey lesandi sjálvi kunnu skapa meiningsfullar samanhengar millum hesar báðar pallar, fyri at útbúgvingin skal kunna veita teimum lesandi førleika at menna seg professionelt at útinna yrkið (Jelsbak og Nielsen, 2018. Í: Jensen et al., 2023)

7. 1 Greining og bólking av tí empiriska tilfarinum

Tikið verður samanum í niðanfyrri standandi myndli (myndil 11). Í myndlinum eru evnini, sum komu fram í teimum ymisku verkstovunum og empiriska tilfarinum annars sett saman. Evnini eru komin fram í arbeiðinum við tí empiriska tilfarinum, m.a. við støðuligari kortlegging (positiónsgreining), sum er blivin til í kjaki í eftirmetingarbólkinum og saman við uttanhýsis ráðgevunum. Í yvirlitinum sæst, hvørji evni traðka fram, og hvørji ikki koma fyri. Tey, ið ikki traðka fram, verða ikki tikin við sum partur av greiningini vegna avmarkað pláss í eftirmetingini, hóast hetta kundi verið áhugavert.

Skipanarlaga: <i>Ymisk sjónarmið</i>	Upplivda í mun til góðsku/vantandi góðsku í útbúgvingini: <i>Tey lesandi o.o.</i>	Innihaldið: <i>Lóggáva, námskipan, útbúgvingarprofilur, skeiðslýsingar</i>
<p>Sjónarmið 1</p> <ul style="list-style-type: none"> LÚ er sum ein og hvør setursútbúgving Ynski um at LÚ flytir seg meira yvir í seturs "termar" LÚ eigur at miða ímóti at vera ein meira breið útbúgving – ikki bert fokus á fólkskúlan /fólkskúalálærarayrkið Finna fram til, hvat vit eru heimsmeistarar í – skerpa útbúgvingarprofilin Ynski um økt samstarv við hinar deildirnar/fakøkini á Setrinum Fokus á bøtt setarnarviðurskifti – tó ikki opna upp fyri fleksiblum setanartreytum/yrkisleiðum <p>Sjónarmið 2</p> <ul style="list-style-type: none"> Ov lítið, í summum førum als onki, samstarv millum ymisku fakøkini Átti at verið størri samstarv millum linjufaksundirvísarar og U&L- undirvísarar og tvørturum linjur og U&L Allýsa LÚ innanífrá <p>Sjónarmið 3</p> <ul style="list-style-type: none"> Eiga at fáa fleiri undirvísarar í fast starv, soleiðis at hesi kunnu mennast sum læraraskúlaundirvísarar Menna starvslærana, t.d. við at útbúgva fleiri starvslæravegleiðarar og móguliga fingið starvslæruskúlar Fleiri eftirútbúgvingar fyri at førleikmenna lærarar og fakið í skúlanum Tørvur á skúlarelateraða granskning Menna granskningarøkið sum spesifikt øki fyri LÚ/NÁÐ 	<ul style="list-style-type: none"> Útbúgvingin góð á nógvum økjum, men ikki nóg greiður samanhangur millum ymsu partarnar Lesandi kenna ikki útbúgvingarprofilin Ov lítið samstarv og samanhangur millum U&L og linjugreinarnar Týðiligasti samanhangurin millum skeiðini í U&L Starvslæran alt ov stutt Skipanin við útbúnum starvslæravegleiðarum góð Læraraútbúgvingin skal framvegis vera ein bachelorútbúgving, tó skal ástøðiligi parturturin og praktiski parturin knýttast meira saman U&L átti eisini at verið partur av starvslæruni Hædd eigur at takast fyri, hvørjum árgangi lesandi eru á, tá ið mett verður um starvslærutíðarskeiðið <p>Starvslæravegleiðarar</p> <ul style="list-style-type: none"> Betri samstarv við læraraútbúgvingina t.e. undirvísarar á LÚ Betri "kvalifisera" fyrireiking áðrenn starvslærana Tey lesandi áttu at verið í starvslæruskúlanum fulla tíð, har tey fylgdu starvslæravegl. fullan dag <p>Annað: Status á læraraútbúgvingini</p> <ul style="list-style-type: none"> LÚ er serstöðu í norðurlendskum høpi Nógv lesandi Tendensur at færri søkja Lítið fráfall samanborið við aðrar útbúgvingar Søknast eftir stabiliteti 	<ul style="list-style-type: none"> Útbúgvingarkunngerðin tekur støði í seturslógini Útbúgvingarprofilurin ógreiður, ósamanhangandi og ótíðarhóskandi, tekur støði í fólkskúalálógini Úbf. eigur at vera endurskoðaður Skeiðslýsingar eru ójavnar Ú&L- skeiðslýsingar hanga væl saman Linjufakskeiðslýsingar hanga ikki so væl saman og vanta týðiliga framtøku U&L og fakdidaktikkur sum partur av linjunum kundi verið betur samansjóðað Ógreitt, hvat linjufakið skal vera: Setursfak og/ella skúlafak? Linjurnar eru á einum markamóti millum, hvussu fakið verður brúkt í fólkskúlanum, samstundis sum fakliga støðið á linjunum skal tryggjast

Myndil 11. Evni í empiriska tilfarinum, greinað og bólkað í tríggjar høvuðskategoriir: 1. Skipanarlaga, 2. upplivda í mun til góðsku/vantandi góðsku og 3. Innihald í útbúgvingini.

Sum sæst í yvirlitinum omanfyri, so eru evnini, sum funnin eru í tilfarinum, rúgvusmikil. Tó - tað sum kanska er tað mest undrunarverda og sjónska, eru tey ymisku sjónarmiðini, sum í stóran mun peika í ymsar ættir. Sum eina avleiðing av hesum fara vit í næsta parti (7.2) at gera eina positionsgreining av høvuðspositioninum í yvirlitinum í myndlinum omanfyri.

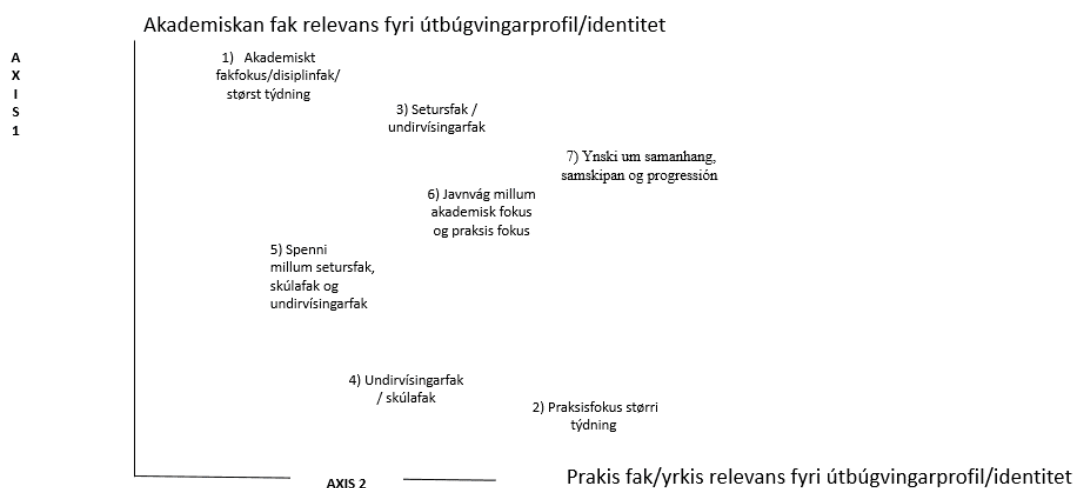
7. 2 Posítionsgreining

Posítionsgreining kortleggur hövuðspositiúnir tiknar og ikki tiknar í diskursiva tilfarinum, sum er funnið í tí stöðuligu greiningini, og fluttar yvir á ásir við hövuðspunktum og mótsetningum. Við stöði í fatanini av posítionsgreining hjá Clarke et al. (2018, 2022) er posítionskortleggingin ikki tengd at informantunum ella persónum. Hinvegin roynir posítionskortleggingin heldur at umboða tær ymsku posítionirnar viðvíkjandi ávísunum evnum/økjum í stöðuni, soleiðis sum tær vera lagdar/ funnar fram í diskursiva tilfarinum á og innanvert í ymsku sosialu pallunum, sum ikki nýtast at vera eintýðugir, men kunnu vera í andsøgn hvør við annan (Clarke et al., 2022, p. 15 -16).

Henda posítionsanalýsa tekur útgangsstöði í, at teir ymsku áhugapartarnir royna at definera læraraútbúgvingina og avbjóðingar hennara. Fatanin í hesi greining er, at sjónarmið vera førd fram frá einari ávísari “sosialari verð/palli” har roynt verður at finna meining/relevans fyri læraraútbúgvingina út frá tí, sum gevur meining í einari givnari posítion. Sætt við hesum brillum er tað í hesum meldrinum, at læraraútbúgvingin skal definera seg sjálva.

Sum sæst á myndlinum niðanfyri (myndil 12), so finna vit tvær polariseraðar posítionir. Eftir y-ásini er akademiski fak relevans polurin, og eftir x-ásini er praksis fak/yrkis relevans polurin.

Posítionskortlegging: Fokus á akademiskan fak relevans og praksis fak/yrkis relevans fyri útbúgvingarprofilin/identitetin á læraraútbúgvingini

Mynd 12. Posítionsgreining (Við íblástri og myndli frá: Clarke et al., 2018; 2022)

Í posítionskortleggingini hava vit við stöði í myndli 11 við yvirliti yvir evni, sum koma fram í empiriska tilfarinum, funnið sje ymskar posítionir. Tær tvær mest mótsetningsfullu eru ávikavíst posítionin, har tann akademiski/seturs fak relevansurin hevur størst týðning fyri útbúgvingarprofilin og identitetin. Her verður m.a. ført fram, at læraraútbúgvingin er sum ein og hvør setursútbúgving og er sum so ikki neyðturviliga meira professiónsrættað enn aðrar útbúgvingar á Setrinum. Henda posítionin ynskir, at læraraútbúgvingin flytir seg meira yvir í “setursverðina”, har miðað eigur at vera eftir at gera læraraútbúgvingina meira breiða, so

útbúgvingin ekki bert hefur fokus á fólkaskúlan/fólkaskúlalærararyrkið, men kann nýtast í ymiskum samanhagi. Henda positióin hefur eitt ynski um ókt samstarv við hinar deildirnar/fakøkini á Setrinum, soleiðis at man kann gangnýta tilfeingið hjá hvörjum øðrum og fórka læraraútbúgvingina meira yvir í “setursverðina”. Avbjóðingin í hesi positióinini er, at henda positióin ekki letur upp fyri, at læraraútbúgvingin er eitt ”serligt slag” av útbúgving (profession), sum kortini er staðsett á universitetinum. Henda positióin, kann man siga, er ivasom, tá talan er um læraraútbúgving, og hvat námsfrøði og didakdikkur snýr seg um. Gransking innan økið (t.d. Hastrup et al., 2013; Smeby & Heggen, 2014) peikar á, at orðið “profession-rættað / yrkisrættað” snýr seg ekki um gransking/ikki-gransking, men heldur um at sjónliggera, hvat útbúgvingin til eina profession i veruleikanum snýr seg um. Tá eftirmett verður, mugu positióinir sum hesar eisini vera viðgjórdar. Sambært norðurlenskari gransking innan økið (Jensen et al., 2023) verður ekki mælt til at fara somu leið, sum farið verður í nógvum londum uttan fyri norðurlond, har grundin á læraraútbúgvingini er, at lesandi fyrst lesa fak og síðan taka ein pedagogiskan yvirbygnað fyri at kunna virka sum lærari. Sæð í ljósinum av hefur, hefur tað avgerandi týdning, at tey, ið eru við til at mynda lærararútbúgvingina og hava ávirkan á hana, hava granskingargrunndaða vitan innan lærararútbúgvingar.

Sum ein avgjórdan mótseting finna vit á hinum bónum praksis fak/yrkis relevansin fyri útbúgvingarprofilin/identitetin, har fokus er á at menna undirvísarar og læraraútbúgvingina sum heild við at hava nógv størri fokus á yrkið í praksis. Henda positióin má eisini viðgerast og greinast, tí læraraútbúgvingin skal og hefur flutt seg frá at vera ein útbúgving við primerum stóði í praksis, til at vera meira akademisk í tráð við menningina av øðrum líknandi yrkisútbúgvinginum. Henda gongd er avgerandi fyri, at góðskan á yrkinum kann mennast og tryggjast, soleiðis at lærararlesandi kunnu búgvast at arbeiða í tí ókta kompleksitetinum í yrkinum.

Tvær aðrar positióinir peika somuleiðis í hvør sína ætt. Tann eina positióin sær fakini á læraraútbúgvingini sum “vanlig” setursfak, har tað til dømis ber til at taka eina linjugrein á eini aðari deild á Setrinum sum reint setursfak. Hin positióin fatar undirvísingarfakini á læraraútbúgvingini sum eina beinleiðis “avritan” av skúlafakunum. Í tráð við hesa positióinina skal undirvísingin á læraraútbúgvingini rætta seg eftir námsætlanunum í fólkaskúlanum og undirvísingartilfari, sum er rættað til fólkaskúlan. Hetta merkir, at undirvísingarfakið og skúlafakið skulu vera nærum meinlík. Báðar hesar positióinir mugu greinast, fyri at framtøka og menning kunnu henda í professionella tilvitinum hjá læraralesandi og harvið eisini kunnu menna undirvísingina í fólkaskúlanum.

Tann fimta positióin, sum var funnin í tí empiriska tilfarinum, bjóðar triðju og fjórðu positióinini av. Henda positióin vísir á, at tað er ógreitt, hvat linjufakið skal vera. Skal tað vera eitt setursfak ella eitt skúlafak, ella skal tað móguliga vera eitt triðja? Í hesi positióinini verður víst á, at linjurnar eru á einum markamóti millum, hvussu fakið verður brúkt í fólkaskúlanum, samstundis sum fakliga stóðið á linjunum skal tryggjast.

Tann sætta positióin tekur fimtu positióinina víðari og leggur seg ímillum teir fyrru polarnar og peikar á, at tørstur er á eini javnvág millum akademiskt/disiplin fokus og praksis fokus.

Tann sjevnda positióin førir fram tørvin á samahangi, samskipan og framtøku millum partseindirnar í útbúgvingini.

Omanfyrirstandandi positionsgreining verður tikin víðari í komandi parti (7.3), har serliga tann sætta og sjevnda positióin vera umrødd nærri í einum “koherens” hugtaks høpi.

7.3 Positióinir í einum “koherens” hugtaks høpi

Uttan at skipa empiriska tilfarið í skipanir, t.d. í mikro, meso, makro stig, sum er í andsøgn við SA analysuháttin (Clarke & Star, 2007; Clarke & Keller, 2014), so fara vit at loyva okkum at brúka tey trý “koherens” hugtøkini (Iskov et al., 2023) at bólka tey ymisku sjónarmiðini, sum komu fram í verkstovunum (sí eisini part 7.2.). Við at føra tær ymsu positióinir og positionsgreiningina inn í tey trý koherens hugtøkini, ber til at greina hetta við fokusi á samhang, samskipan og framtøku millum partseindirnar í útbúgviningini (fokusøki í eftirmetingini, sí part 4).

7.3.1 Koherens í ein hugtaksligum og skipanarligum samhang

Sum vit síggja í empiriska tilfarinum, so kann mann siga, at læraraútbúgvingin ikki í nóg stóran mun verður fatað og harvið stuðlað í einum hugtaksligum samhang og í einum skipanarligum samhang. Hetta kemst m.a. av, at tað er trupult at eyðmerkja ein samhang (koherens), sum verður stuðlaður av leiðslu, undirvísarum og øðrum áhugapørtum. Til at røkka hesum máli hevur útbúgvingarprofilurin ein sentralan leiklut. Viðvíkjandi koherens á einum skipanarligum støði, síggja vit í tilfarinum, at tað eru rættiliga nógvar andsagnir og glopp millum sjónarmiðini hjá teimum ymisku aktørunum. Tá hugsað verður um týðningin av, at visjón og endamál fyri læraraútbúgvingin má verða stuðlað av undirvísarum og øðrum áhugapørtum, og ikki minst at verða stuðlað skipanarliga í seturshøpi, so er eyðsæð, at tað er trupult, tá ið fatanin av læraraútbúgvingin er so ymisk (Hammerness, 2006; Hermansen, 2020; Tatto, 1996). Sjónarmiðið, sum serliga kom frá pørtum av setursleiðsluni, um at læraraútbúgvingin er sum ein og hvør setursútbúgving, har læraralesandi - eins og øll onnur lesandi á Setrinum - m.a. skulu menna almennar og fakligar førleikar, menna evni at reflektera, sum er ein felagsnevni fyri øll universitetslesandi, íroknað læringsprosessina við at brúka akademisk amboð og siðvenjur, kann vera trupul at sameina við ta meira praksisrættaðu læraraútbúgvingin, sum einaferð hevur verið. Tískil kann ynski um, at læraraútbúgvingin flytir seg meira yvir í “setursverðina”, vera fatað sum ein andsøgn við onnur sjónarmið um at fáa útbúgvingin nærri at praksisøkinum. Sjónarmiðið um, at læraraútbúgvingin eigur at miða ímóti at vera ein meira breið útbúgving, sum ikki bert hevur fokus á fólkaskúlan/fólkaskúlalærararyrkið, kann gera tað trupult at finna samhang í útbúgvingin í seturshøpi, og kann gera tað trupult at finna fram til útbúgvingarprofilin. Eisini er ynski um økt samstarv við hinar deildirnar/fakøkini á Setrinum, sum lutvíst kann stríða ímóti endamálsorðiningini í kunngerðini um læraraútbúgvingin (Kunngerð um útbúgving av fólkaskúlalærum, 2021). Hetta er heldur ikki í tráð við tað, sum undirvísararnir á læraraútbúgvingin sóknast eftir og eftirlýsa, nevnliga eitt økt og víðkað samstarv millum undirvísararnar á læraraútbúgvingin. Hinvegin so hava Samstarvsráðið o.o. fokus á eitt økt samstarv við praksisøkið, Eitt kritikkpunkt hjá Samstarvsráðnum var, at ov lítið samband er millum undirvísarar á læraraútbúgvingin og skúlnar, umframt at víst var á, at yrkistilknýtið vantar.

7.3.1.1 Setanarviðurskifti og tilfeingi

Ein stór avbjóðing er setanarviðurskiftini, har undirvísarar ynskja meira støðug setanarviðurskifti við einari smidligari yrkisleið. Fleiri av undirvísarunum ynskja at menna seg sum undirvísarar á læraraútbúgvingin og onkrir teirra vilja treyðugt inn á eina vanliga ph.d.-leið av ymiskum orsökum, m.a. tí tað tekur ov nógv orku frá undirvísingin. Eisini á hesum

punkti vantar koherens í sjónarmiðum. Ein loysn kundi verið, at man fekk meira fleksibilitet í starvsfólkaprofilin, soleiðis at man fekk fleiri undirvísarar í fast starv, sum kunnu mennast sum fólkaskúla-lærararútbúgvingar-undirvísarar. Ein málsetningur hjá lærararútbúgvingini kundi verið at menna góðar fólkaskúlalæraraundirvísarar, sum kundi verið eitt kjarnuvirði. Í tráð við ynski hjá fleiri av undirvísararnum, so áttu meira smidligar yrkisleiðir at verið møguligir í tráð t.d. við norska modelið um setan og framflyting í undirvísingar- og granskarasetanum (Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, 2006). Hetta samsvarar eisini við hugtøkini gjøgnumskygni og “fairness” í starvssetanum, sum er eitt av punktunum í ESG 1.5. um HR og sentrala/desentrala leiðslu, sum eisini hevur ávirkan á starvsfólkaprofilin á lærararútbúgvingini, og sum eisini í síðsta enda er ein spurningur um raðfesting og býti av tilfeingi á Setrinum. Í árliga eftirlitinum av lærararútbúgvingini í 2023 (Harryson, 2023) verður ført fram, at fíggarorkan til lærararútbúgvingina hevur staðið í stað samanbórið við fíggarorkuna til samlaða Fróðskaparsetrið (sí p. 21 í eftirlitisfrágreiðingini). Í somu eftirlitisfrágreiðingini (Harryson, 2023) verður mælt til, at fíggingin til Námsvísindadeildina (og serliga lærararútbúgvingina) verður endurskoðað (p. 21).

7.3.1.2 Samstarv innanhýsis á útbúgvingini

Undirvísarar á útbúgvingini føra fram, at ov lítið, í summum førum als onki samstarv er millum ymisku fakøkini. Serliga verður eftirlýst størri samstarv millum linjufaksundirvísarar og U&L- undirvísarar og tvørtur um linjur og U&L. Ein fortreyt fyri hesum er, at lærararútbúgvingini fær høvi at allýsa seg innanífrá og fær meira stabilitet í starvsfólkahópin. Undirvísararnir komu sjálvir við uppskoti um at hava fakfundir og fakligt toymissamstarv.

7.3.1.3 Eftirútbúgving og gransking

Ein uppgáva, sum javnan verður eftirlýst av skúlamyndugleikanum, er, at skipa fleiri eftirútbúgvingar fyri at førleikmenna lærarar og fakið í skúlanum, umframt at skapa møguleikar fyri, at lærarar í fólkaskúlanum av og á taka lut í undirvísingini á Setrinum. Hetta er ein uppgáva, sum eigur at vera uppraðfest og styrkt á deildini. Sambært uttanhýsis eftirmetingum verður mælt til, at ein eftirútbúgvingardeild verður sett á stovn á Námsvísindadeildini, sum eigur at vera fremsti veitari av professionellari menning av øllum núverandi lærararum og námsfrøðingum í Føroyum (Foley et al., 2022, tilmæli 3b). Hetta er eisini í tráð við ESG 1.5 um eftirútbúgving og førleikamenning.

7.3.1.4 Strategiætlan fyri Setrið

Hóast henda eyðsýnda tørv og tilmæli um at uppraðfesta tær ymisku uppgáurnar á lærararútbúgvingini og Námsvísindadeildini, so er ikki ein eyðsýndur samhangur innanhýsis á Setrinum, tá hugsað verður um, hvussu mann kann arbeiða við hesum málum. Eitt nú verða Námsvísindadeildin og lærararútbúgvingin ikki nevnd í uppskoti um strategisku ætlanina fyri Setrið 2025 – 2030 (Setursleiðslan, 2024). Á strategi seminarinum fyri øll starvsfólk á Setrinum 17.01.2024 í Kongshøll vóru Námsvísindadeildin og lærararútbúgvingin, og harvið eisini námsfrøði og skúlaskapur, ikki á skrá.

Hesin vantandi koherensur á einum skipanarligum og hugtaksligum høpi kann gera tað veruliga torført at skapa menning á deildini, í hesum føri á lærararútbúgvingini og ikki minst, tá tað ræður um skúlarelateraða gransking, sum eisini má metast sum altavgerandi treyt fyri framhaldandi menning innan økið.

7.3.2 Koherens í einum upplivdum samanhangi

Lesandi á lærararútbúgvingini vísa á, at tey eru á minst tveimum pallum í útbúgvingini³, har tey m.a. ferðast ímillum setursundirvísing og starvslæru. Tey lesandi peika á, at tey sakna ein týðiligari samanhang millum hesar pallar. Tískil má ein høvuðsuppgáva á útbúgvingini vera at skipa fyri týðiligari yvirgongd og samanhangi millum hesar pallar, t.e. setursundirvísing og lærararyrkið.

T.d. verður víst á týðningin av at styrkja um brúgvabygging millum lærararyrkið og útbúgvingina, t.d. við at taka starvslæruna meira inn í setursundirvísingina, sum hevur stóran týðning fyri læringina og evni at skapa samanhang uppá tvørs (Jenset et al., 2019). Tað týðningarmikla í hesum er, at tey lesandi uppliva koherens fyri at kunna síggja meining við útbúgvingini og harvið eisini kunnu menna sín professionella identitet til yrkið. Ein stórir spurningur í hesum sambandi er, hvussu mann fær tey lesandi til at uppliva koherens, soleiðis at tey sjálvi megna at reflektera yvir ástøði í mun til praksis og umvent, og at skapa meiningsfullar samanhangir millum yrkið og útbúgvingina.

7.3.2.1 Útbúgvingin dygdargóð á fleiri økjum

Lesandi føra fram, at útbúgvingin er góð á nógvum økjum. Hetta sæst m.a. eisini aftur í, at tilgongdin til útbúgvingina er stór samanborið við onnur Norðanlond, hóast tilgongdin seinastu árin hevur verið fallandi, og at lítið fráfall er á lærararútbúgvingini samanborið við aðrar útbúgvingar á Setrinum og lærararútbúgvingar í Norðanlondum (Harryson, 2023a; 2023b).

7.3.2.2 Vantandi upplivdan samanhang á summum økjum, m.a. millum starvslæru og setursundirvísing

Í empiriska tilfarinum verður víst á, at tørvur er á batum á fleiri økjum. T.d. verður ført fram vantandi upplivdan samanhang millum ymsu partarnar, t.d. millum setursundirvísingina og starvslæruna. Eisini verður ført fram, at starvslæran er ov stutt og ov lítið er av skipaðari fyrireiking til starvslæruna. Ein góður bati at økja um góðskuna á starvslæruni er skipanin við útbúnum starvslæruvegleiðarum. Tó verður ført fram av nærum øllum viðtalufólki, at neyðugt er at menna starvslæruna, t.d. við at útbúgva fleiri starvslæruvegleiðarar, økja um tímatalið, ið er tillutað tí einstaka lesandi í starvslæruni, og móguliga skipa starvslæruskúlar. Eisini verður ført fram, at U&L átti eisini at verið partur av starvslæruni, og at hædd eigur at takast fyri, at lesandi eru í ymiskum árgangum, tá ið mett verður um starvslærutíðarskeiðið. Hetta er orðað í dagfórdu útgávuni av starvslæruhandbókini (Starvslæruhandbók fólkskúlalærari 2023 - 2024, 2023). Starvslæruvegleiðarar vísa á, at tey ynskja betri samstarv við undirvísarar á lærararútbúgvingini, soleiðis at mann fær uppkvalifiserað starvslæruna, og soleiðis at meira samljóð og samhangur verður millum yrkið og undirvísingina á útbúgvingini. Tey lesandi áttu at verið í starvslæruskúlanum fulla tíð, har tey fylgdu starvslæruvegleiðaranum fullan dag. Hetta kann vera við til at menna útbúgvingina, soleiðis at tann ástøðiligi parturin og praktiski parturin knýttast meira saman.

³ Hetta ger seg sjálvandi eisini galdandi fyri tey, ið taka ymsu eftirútbúgvingar á deildini.

Hetta var eisini ført fram í framløgu í mars 2016 um broytingar og tillagingar í útbúgvingunum á Námsvísindadeildini, sí myndina til høgru (sí framløgumynd 14 í PP, Námsvísindadeilin, 2016), har uppskot vóru um, hvussu man kundi broytt starvslærana.

Nøkur av hesum uppskotum um broytingar eru framd, m.a. tað, at starvslæran nú er lýst í ECTS-stigum og

praktikk-læraraútbúgving er sett

á stovn. Tó fleiri av hesum uppskotum og tilmælum eru framvegis ikki sett í verk, hóast heimildarfólk nettupp vísa á tørvin á dagføringum í starvslæruni, sum m.a. snúgva seg um hesi átøk, sum vóru skotin upp í 2016. Millum annað, at starvslæran verður økt 4. árið og verður einstaklingastarvslæra, at starvslæran svarar til fulla arbeiðsviku, at ein leinkja verður gjørd millum námsfrøði/didaktikk, fak og fakdidaktikk og praksis, og at ein praktikkleiðari verður settur á NÁD.

7.3.2.3 Samanhang og yvirgongd millum setursundirvísing og yrkið

Samhangur og yvirgongd millum setursundirvísingina og starvslærana peikar beinleiðis á ein hátt at skapa samhang uppá tvørs og harvið økja um sannlíkindini fyri, at tey lesandi síggja meining við útbúgvingini og harvið kunna menna sín professionella identitet til lærarayrkið. Henda uppgáva at fáa pallarnar at spæla saman er ein týðningarmikil uppgáva fyri lærararútbúgvingina, samstundis sum arbeið verður við at stuðla og hjálpa teimum lesandi við at kanna samspælið og samhangin millum útbúgvingina og yrkið. Við at menna hetta aðalmálið fyri útbúgvingina, at tey lesandi skulu myndast og útbúgvast til at skapa samhang og meining burtúr hesum báðum pallum og innanhýsis yvirlappum, so kann hetta vera grundarlagið undir einum útbúgvingarprofilum fyri útbúgvingina (sí eisini p. 6 í Jensen et al., 2023).

7.3.3 Koherens í einum innihaldsligum høpi

Í viðgerðini av innihaldinum í útbúgvingini kom greitt fram, at tað í summum førum er samhangur innihaldsliga í t.d. ávísnum skeiðum, meðan innan onnur fakøki ikki er, í sama mun, ein samhangur.

7.3.3.1 Útbúgvingarprofilurin ikki í tráð við innihaldið í útbúgvingini og tørvin

Útbúgvingarprofilurin er í stóran mun ógreiður, ósamanhangandi og ótíðarhóskandi, so fyri at skapa samhang í innihaldið í útbúgvingini eigur útbúgvingarprofilurin, sum tað fyrsta, at vera endurskoðaður. Her vanta t.d. heil fakøki og gjøgnumgangandi tema so sum inklusión, fleirmæli, fjølmentan, taldegildisførleikar o.a.

7.3.3.2 Ógreitt hvat linjufak-skipanini skal vera

Heldur ikki er samhangur millum útbúgvingarprofil og skeiðslýsingar í fleiri førum. Hetta er serliga galdandi fyri skeiðslýsingarnar í linjufakunum. Orsøkin til hetta er uttan iva, at tað er ógreitt, hvat linjufakið skal vera, skal tað vera reint setursfak ella skúlafak, ella okkurt triðja,

Starvslæran

Broytingar í mun til verandi skipan

- Starvslæran verður longd við 6 vikum (úr 12 upp í 18 vikur)
- Talið av undirvísingartímum hvørja starvslæraviku verður økt
- Fyrsta árið verður starvslæran 3 vikur, annars 5 vikur um árið.
- Lesandi fara framvegis í praktikk í bólum 1 – 3- árið.
- 4. árið er einstaklingapraktikk
- Starvslæran skal umframt undirvísing eisini fata um annað vanligt virksemi í lærarastarvinum og skal í vavi svara til fulla arbeiðsviku
- Starvslæran verður ECTS-lýst (yvirskipað)
- Skipað samstarv samstarv millum lesandi, praktikk-lærara/-skúla og lærara/praktikkleiðara á NÁD
- leinkja saman námsfrøði/didaktikk, fak og fakdidaktikk og praksis
- Ein praktikkleiðari verður settur á NÁD
- Seta í verk praktikk-læraraútbúgving
- Gera reglugerð og skrivligar vegleiðingar fyri starvslærana

sum inniheldur bæði. Tað kom týðiliga fram, at linjurnar eru á einum markamóti millum hesar ymisku áskoðanir á, hvat linjufakið skal vera.

7.3.3.3 Samanhangur í innihaldið týdning fyri menning av professionellum samleika

Hatlevik and Havnes (2017) vísa á týdningin av koherens í innihaldinum í útbúgvini fyri yrkisførleikamenningina hjá tí lesandi (Iskov et al., 2023), sum hongur saman við professionellum samleika, sum eitt týdningarmikið endamál við útbúgvingini – og sum er nakað annað og meira enn professiónssamleiki (Iskov et al., 2023, p. 10). Tískil hevur tað ógvuliga stóran týdning, at tann innihaldsligi parturin, so sum útbúgvingarprofilur, skeiðslýsingar og lestarætlanir eru neyvt til rættis lagdar við tí fyri eyga at skapa samanhang í innihaldið av sjálvari útbúgvingini.

8. Niðurstøða

Afturvendandi eftirmetingar altjóða og í okkara grannalondum vísa, at tey lesandi uppliva stórt glopp millum innihaldið í útbúgvingini og tær læruútgongdir, sum tey luttaka í (Haastrup et al., 2013; Holen & Lehn-Christiansen, 2017; Iskov et al., 2023; Styrelsen for Forskning og Uddannelse, 2018; Uddannelse- og Forskningsstyrelsen, 2021). Ein háttur at arbeiða við og skilja hesar avbjóðingar er at royna at styrkja um samanhing í útbúgvingini við hugtakinum “koherens”. Gransking vísir, at lesandi sum uppliva útbúgvingina sum samanhangandi og viðkomandi, eisini í størri mun menna professionella vitan og førleikar, identifisera seg meira við og brenna meira fyri yrkinum (Heggen & Terum, 2013; Iskov et al., 2023; Smeby & Heggen, 2014; Terum & Heggen, 2016). Tann stóra avbjóðingin er, hvussu mann í útbúgvingini kann skipa undirvísingargongdir og stuðla teimum lesandi, soleiðis at tey sjálvi kunnu skapa meiningsfullar samanhingir og menna seg professionelt (Iskov et al., 2023, p. 7).

Tað hevur við øðrum orðum týðning, at tey lesandi vera stuðlað og gerast før fyri at seta saman, leinkja og mynda “koherens” í útbúgvingina, sum er myndað av brotakendari og fjølfakligari vitan, royndum og innihaldi. Fyri at gera ástøði praksisviðkomandi og praksisroyndir ástøðisviðkomandi er tað ein fortreyt, at aktørarnir á teimum ymisku pallunum hava innlit í økini hjá hvør øðrum, og at samspæl er millum økini og teir ymisku vitanarhættirnar (Haastrup et al., 2013). Og tað er júst hetta, sum henda eftirmeting hevur havt sjóneykuna á. Hóast læraraútbúgvingin í Føroyum er í eini serstøðu samanborið við onnur norðurlendsk lond, tá ið hugsað verður um tilgongd og fráfall, so eru ábendingar um, at gongdin kann gerast tann sama í Føroyum sum aðrastaðni.

Í tráð við ESG 1.9, sum var snúðningsásin í hesari eftirmeting, var sjóneykan sett á samanhing, samstarv og framtøku. Vísandi til ESG 1.9 so er endamálið við útbúgvingini rokkið, um mann responderar til tørvin hjá lesandi og samfelagnum. Umframt hetta var fokus eisini á skipan av útbúgvingini, leiðslu, starvsfólkaprofil, samfelagstørv/relevans fyri praktisøkið og gransking og menning. Vit høvdu ætlað at kava til botns í “curricula”, men har bar ikki heilt á mál. Lestrarætlanir vóru t.d. ikki tiknar við í hesum umfarinum, men stóra fokusið hevur verið á samanhing, samstarv og framtøku. Í hesum høpi kom starvslæran at fylla nógv, meðan BEd-ritgerðin ikki var viðgjørd. Hetta komst av, at vit í metingarbólkinum í tí fyrstu verkstovuni við undirvísararnar sóu, at yvirskipað vantar samljóð millum læraraútbúgvingarprofilin og skeiðslýsingarnar. Tí mátti fyrsta stigið vera at viðgera profilin og fáa innlit í heildina. Peikað var eisini á eitt ynski um tættari og neyvari samstarv millum undirvísarar og millum teir ymisku áhugapartarnar. Í hesum sambandi gjørdist okkum greitt, at vantandi samstarvið kanska hevði sín uppruna í ógvuliga ymiskum sjónarmiðum um, hvat læraraútbúgvingin er og skal vera. Hetta hevur sjálvandi eisini ávirkan á fakliga identitetin hjá útbúgvingini. Ein leiðregla fyri góðskumeting er at hyggja eftir pørtunum, samhangandi og hvussu heildin sær út.

Um dygd skal verða í útbúgvingini, so mugu øll, sum hava ábyrgd, samstarva og hava eina felags hugmynd av, hvørja kós og identitet lærararútbúgvingin skal hava. Henda eftirmeting hevur miðað ímóti at greina avbjóðingar í samhangandi (koherens) útfrá skipanarligum samhangandi, upplivdum samhangandi og innihaldsligum samhangandi. Tilmælini, sum vera umrødd í seinasta partinum, parti 9, taka støði í, hvussu mann kann arbeiða víðari við samhangandi/koherens á hesum trimum stigum.

9. Tilmæli

Tilmælini taka stöði í þörtunum frammanundan og eru skipað eftir teimum trimum koherens hugtökunum (sí eisini part 7), og eru raðfest í mun til tíðarættan og íverksetan. Hetta við hövuðsdenti á, at endamálið er at menna tað professiónella tilvitið hjá tí lesandi til lærararyrkið og hartil hoyrandi samleika.

Sum hövuðstilmæli verður mælt til, at atlit vera tikin til tey trý koherens hugtøkini, tá ið átøk vera framd á lærararútbúgvingini.

9.1 Innihaldið í útbúgvingini

1. **Útbúgvingarprofilur:** Seta ein arbeiðsbólk at endurskoða útbúgvingarprofilin. Endamálið er at tryggja, at læraraútbúgvingin er nútíðarhóskandi, er grundað á nýggja gransking og tekur atlit til broytta samfelagstørvin, íroknað talgilding, demografiskar broytingar og menning av inkluderandi skúlaskapi. Mælt verður til, at skeiðlýsingar vera dagfórdar samsvarandi. Dagfórði útbúgvingarprofilurin skal verða tøkur til lestrarárið 2025/2026.

9.1.1 Karmar og góðska í innihaldi

2. **Fak- og samstarvstoymi:** Seta á stovn skipað og formlig fak- og samstarvstoymi. Setast í verk lestrarárið 2024/2025.
3. **Skipaðar umstøður:** Toymisskipan skal gerast, soleiðis at toymisarbeidið verður lagt í eina skipaða og formliga legu. Setast í verk lestrarárið 2024/2025.
4. **Ráðlegging:** Undirvísararnir ráðleggja og leggja lestrarárið til rættis við lestarætlanum í faktoymum. Lestrarætlan skal fyriliggja fyri øll skeið, áðrenn skeiðið byrjar (herundir undirvísingardagar, evni og tilfar at fyrireika, próvtøkulýsingar v.m.). Byrjar beinavegin.
5. **Skjalasavn⁴:** Eigur at vera fastur tóttur á hvørjum ári og tókt fyri øll lesandi og undirvísarar. Tókt í august 2024.
6. **Árligur eftirmetingardagur:** Seta tann árliga eftirmetingardagin av útbúgvingini í árskalendaran. Árligur eftirmetingardagur tekur stöði í stöðulýsingini. At byrja í 2025.

9.2 Upplivdur samanhangur

7. **Starvslæran:** Seta arbeiðsbólk at endurskoða starvslæruna. Seta arbeiðsbólkin í mars 2024 og koma við tilmæli at seta í verk lestrarárið 2024/2025.
8. **Linjufak:** Seta arbeiðsbólk at allýsa og endurskoða linjufakini og linjufakskipanina. Seta arbeiðsbólkin í august 2024 og koma við tilmæli at seta í verk lestrarárið 2025/2026.

9.3 Hugtaksligur og skipanarligur samanhangur

9. **Tvørfakligt kjakfóra:** Skipa tematiskar fundir, m.a. við fokus á at skerpa og menna eina felags fatan av útbúgvingini og fakligheitini hjá hvør øðrum, har eisini verður arbeitt við mentanini innanhýsis og framtíðarættanum. Setast í verk beinavegin.
10. **Innleiðsla fyri nýggj starvsfólk:** Menna startpakkan fyri nýggj starvsfólk, soleiðis at tey veruliga vera innfórd og ment sum undirvísarar og kenna seg sum partur av starvslíðinum. Hetta arbeidið byrjar alt fyri eitt. Verður sett í verk til innleiðsluvikuna fyri starvsfólk í august 2024.

⁴ Skjalasavnið við skeiðslýsingum, lestrarætlanum v.m. hevur verið gjørt og tókt fyri læraraútbúgvingina tey seinastu árin.

11. Reglulig skeið í setursnámsfrøði.

12. **Starvslærusamskipari:** Styrkja um leiklutin hjá starvslærusamskiparanum við menning av starvslæruni fyri eygað, bæði sum ein akademisk disiplin og sum yrkiskfak. Arbeiðið byrjar við lestrarársbyrjan 2024/2025

9.3.1 Starvsfólkaprofilur, tilfeingið á læraraútbúgvingini/NÁD og strategiætlan fyri Setrið

13. **Endurskoða setanarviðurskifti:** Neyðugt at endurskoða setanarviðurskifti, førleikamenning og smidligar yrkisleiðir. Endurskoða viðurskiftini beinavegin.
14. **Skerpa undirvísingarpólin:** Miða eftir, at undirvísingarar á læraraútbúgvingini eru “heimsmeistarar” ella “undangongufólk” í undirvísing og læring (og at útbúgva fólkaskúlalærarar). Tengt at átaki/tilmæli 1.
15. **Fígging og tilfeingi:** Mælt verður til at endurskoða tilfeingið, sum verður tillutað útbúgvingina í tráð við eftirlitisfrágreiðingina (Harryson, 2023, p. 21), har mælt verður til, at fíggingin til Námsvísindadeildina og serliga til lærararútbúgvingina verður endurskoðað. Henda endurskoðan eigur at byrja alt fyri eitt.
16. **Strategiætlan fyri Setrið:** Læraraútbúgvingin og Námsvísindadeildin eiga at vera sjónlig í yvirskipaðu strategiætlan fyri Setrið, soleiðis at hugtaksligur og skipanarligur samanhangur verður styrktur. Endurskoða strategiætlan Setursins beinavegin, so tilmælini frá uttanhýsis metingarnevndini verða sjónligari saman við hesari innanhýsis eftirmetingini av læraraútbúgvingini.

9.3.2 Framhaldslestur, eftirútbúgving og gransking

17. **Depil fyri námsfrøði og skúlagransking:** Staðsetast á Námsvísindadeildini. Januar 2025.
18. **Depil fyri eftirútbúgvingar innan námsfrøði og skúlaskap** (sí tilmæli 3.6 í: Foley et al., 2022)): Staðsetast á Námsvísindadeildin. Lestarárið 2025/2026.
19. **Seta á stovn masterútbúgving** (-ar) innan námsfrøði og skúlaskap. Lestarárið 2026/2027.

Keldur

- Barna- og útbúgvingarmálaráðið. (2023). *Barnaverkætlanin*. Retrieved from <https://www.bumr.fo/fo/arbeidsoeki/barnaverkaetlanin>
- Ben-Peretz, M. (2011). Teacher knowledge: What is it? How do we uncover it? What are its implications for schooling? *Teaching and Teacher Education*, 27(1), 3 - 9. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0742051X10001289?via%3Dihub>
- Boell, S. K., & Cecez-Kecmanovic, D. (2014). A Hermeneutic Approach for Conducting Literature Reviews and Literature Searches. *Ais Journals - CAIS*, 34.
- Buchmann, M., & Floden, R. E. (1992). Coherence, the Rebel Angel. *Educational Researcher*, 21(9), 4-9. <https://doi.org/10.2307/1177014>
- Bygnaður á Fróðskaparsetrinum. (2023). *Bygnaður Fróðskaparsetur Føroya*. Retrieved 2811 from <https://setur.cdn.fo/savn/8112/ord-diagram-10-01-2022.pdf?s=s-ljSDLHDXiDASBa1m5MHzkm2w>
- Clarke & Star. (2007). The Social Worlds Framework: A Theory/Methods Package. In O. A. Edward Hackett, Michael Lynch and Judy Wacjam (Ed.), *Handbook of Science and Technology Studies* (pp. 113-137). MA: MIT Press.
- Clarke, A. E. (2005). *Situational analysis : grounded theory after the postmodern turn*. Sage Publications.
- Clarke, A. E., Friese, C., & Washburn, R. (2018). *Situational analysis : grounded theory after the interpretive turn* (2 ed.). SAGE.
- Clarke, A. E., & Keller, R. (2014). Engaging Complexities: Working Against Simplification as an Agenda for Qualitative Research Today. Adele Clarke in Conversation With Reiner Keller [137 paragraphs]. *Forum Qualitative Research Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 15(2). <https://doi.org/https://doi.org/10.17169/fqs-15.2.2186>
- Clarke, A. E., Washburn, R., & Friese, C. (2022). *Situational Analysis in Practice : Mapping Relationalities Across Disciplines* (2nd ed.). Taylor & Francis Group.
- Crowe, E. (2008). Teaching as a profession: A bridge too far? In M. Cochran-Smith, S. J. Feiman-Nemser, J. McIntyre, & K. E. Demers (Eds.), *Handbook of research on teacher education: Enduring questions in changing contexts* (3 ed., pp. 989 - 999). Routledge.
- Dreyfus, H. L., Rabinow, P., & Foucault, M. (2017). *Michel Foucault, beyond structuralism and hermeneutics* (2. ed.). University of Chicago Press.
- Foley, M., Bugge, E., D'Amelio, M. E., Neslíð, K., Nicolau, M., & Rasch-Christensen, A. (2022). *Frágreiðing frá altjóða metingarnevndini - Samandrættur úr frágreiðingini* (Eftirmeting av Fróðskaparsetrinum, Issue. https://landsstyri.cdn.fo/savn/17268/samandra-ttur-av-uttanhy-sis-meting-av-fro-%C3%B0skaparsetri-f%C3%B8roya_endaligt.pdf?s=9qwGps4CQTFVTnoxGbm5qULMM
- Fólkaskúlalógin. (1997). *Løgtingslóg um fólkaskúlan*. (125). Føroyar: Løgtingið Retrieved from <https://logir.fo/Logtingslog/125-fra-20-06-1997-um-folkaskulan-sum-seinast-broytt-vid-logtingslog-nr-34-fra-28>
- Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger, (2006). <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-02-09-129>
- Fróðskaparsetur Føroya. (2023). *B.Ed. sum fólkaskúlalærari*. Retrieved 28122023 from <https://www.setur.fo/fo/utbugving/bachelor/folkaskulalaerari>
- Fundarfrásøgn frá fundi í eftirmetingarbólkinum saman við Elaine Munthe. (2023). Fundur í eftirmetingarbólkinum um fokusøkið í eftirmetingini. In (3008 ed.).
- Haastrup, L., Hasse, C., Jensen, T. P., Knudsen, L. E. D., P.F., L., & Nielsen, T. K. (2013). Brobygning mellem teori og praksis i professionsbacheloruddannelserne. Sammenfattende rapport.

- https://pure.au.dk/ws/files/54052042/Bridging_the_gap_sammenfattende_rapport_2013.pdf
- Hammerness, K. (2006). From Coherence in Theory to Coherence in Practice. *Teachers College Record: The Voice of Scholarship in Education*, 108, 1241 - 1265.
- Harryson, H. (2018). *Den pædagogiske diskurs i læreruddannelsen – formål, indhold og undervisningsmetoder* Aarhus universitet & Fróðskaparsetur Føroya]. <https://ebooks.au.dk/aul/catalog/download/282/197/848-3?inline=1>
- Harryson, H. (2023a). *Árligt eftirlit við læraraútbúgvingini 2022/2023*.
- Harryson, H. (2023b). Relationships between campus experiences, practice experiences, long-term motivation and turnover intentions among Faroese student teachers. *Fróðskaparrit*, 69, 17 - 37.
- Harryson, H. (2023c). Teacher Education in the Faroe Islands. In E. Elstad (Ed.), *Teacher Education in the Nordic Region: Challenges and Opportunities* (pp. 225-250). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-031-26051-3_9
- Hatlevik, I. K. R., & Havnes, A. (2017). Perspektiver på læring i profesjonsutdanninger - frugtbare spenninger og meningsfulle sammenhenger. In S. Mausethagen & J. C. Smeby (Eds.), *Kvalifisering til profesjonell yrkeutøvelse*. Universitetsforlaget.
- Haug, P. (2013). Profesjon og metodikk: Om "Pædagogik og elevkunnskap" i grunnskolelærerutdanninga. In M. A. & J. C. Smeby (Eds.), *Profesjonsstuder II* (pp. 67 - 80). Universitetsforlaget.
- Heggen, K., & Terum, L. (2017). The impact of education on professional identity. In (pp. 21-36). <https://doi.org/10.1332/policypress/9781447327196.003.0002>
- Heggen, K., & Terum, L. I. (2013). Coherence in professional education: does it foster dedication and identification? *Teaching in higher education*, 18(6), 656-669. <https://doi.org/10.1080/13562517.2013.774352>
- Hermansen, H. (2020). In Pursuit of Coherence: Aligning Program Development in Teacher Education with Institutional Practices. *Scandinavian journal of educational research*, 64(6), 936-952. <https://doi.org/10.1080/00313831.2019.1639815>
- Holen, M., & Lehn-Christiansen, S. (2017). Drømmen om sammenheng. *Tidsskrift for Professionsstudier*, 13(25), 25 - 35. <https://doi.org/https://doi.org/10.7146/TFP.v13i25.96969>
- Iskov, T., Heggen, K., Glavind, J. G., & Noer, V. R. (2023). Kohærens og professionel identitet: Et begrebsapparat, som kan styrke professionsuddannelser? *Tidsskrift for Professionsstudier*, 19(36), 6-15. <https://doi.org/10.7146/TFP.v19i36.139968>
- Jensen, E., Greve, L., & Iskov, T. (2023). *Signaturer - Professionsuddannelser, vi er stolte af*.
- Jenset, I. S., Hammerness, K., & Klette, K. (2019). Talk About Field Placement Within Campus Coursework: Connecting Theory and Practice in Teacher Education. *Scandinavian journal of educational research*, 63(4), 632-650. <https://doi.org/10.1080/00313831.2017.1415968>
- Kák, K. a., Davidsen, A. H., Blaasvær, L. H., & Olsen, E. (2023). *Trivnaðarkanning í fólkaskúlum í Føroyum*. Retrieved from https://landsstyri.cdn.fo/savn/141hn42e/alment-06102023_trivna%C3%B0arkanning-i-fo-lkasku-lanum-2023-fra-grei%C3%B0ing-og-tilmaeli.pdf?s=LyfjgSf-JxziFZSPel_n12R2E1s
- Knudsen, J., Warberg, H., Hansen, S., Olsen, L., G.M., M., Jespersen, R., Tausen, M., Hammer, F., Petersen, T., Olsen, M., Poulsen, F., & Foldbo, S. (2023). *Børn við sálarligum og/ella sosialum avbjóðingum. Tilmæli um at fáa børn at trívast, mannast og læra í fólkaskúlanum*. <https://landsstyri.cdn.fo/savn/17735/tilm%C3%A6li-b%C3%B8rn-vi%C3%B0-s%C3%A1larligum-og-ella-sosialum-avbj%C3%B3ingum-13022023.pdf?s=x2-72jFeGSj0xPhHzvytHI0N7m4>
- Kunngerð um útbúgvingar á Fróðskaparsetri Føroya, (2021). <https://logir.fo/Kunngerð/97-fra-17-06-2021-um-utbugvingar-a-Frodskaparsetri-Foroya>
- Kunngerð um útbúgving av fólkaskúlalærarum, (2021). <https://logir.fo/Kunngerð/101-fra-17-06-2021-um-utbugving-av-folkaskulalaerarum>

- Løgmansskrivstovan. (2007). *Visjón 2015 MÁL OG VEGIR*. Retrieved from <https://landsstyri.cdn.fo/savn/2681/m%C3%A1l-og-vegir.pdf?s=Sm7tH6dTUF9MeJ-Z5YkMKT6PSuc>
- Løgtingslóg um Fróðskaparsetur Føroya, sum broytt við løgtingslóg nr. 51 frá 8. mai 2012, (2008). <https://www.logir.fo/Logtingslog/58-fra-09-06-2008-um-Frodskaparsetur-Foroya>
- Lydersen, J., Foldbo, V., Hansen, H., Vang, J., Olsen, E., Haraldsen, J., Warberg, H. V., Olsen, J. E., Joensen, R., Eidesgaard, E., & Gaard, E. (2023). *Fólkaskúlalógin Broytingar Tilmæli frá arbeiðsbólki*. Retrieved from <https://landsstyri.cdn.fo/savn/18422/tilm%C3%A6li-vi%C3%B0-permu-broytingar-%C3%AD-f%C3%B3lkask%C3%BAIal%C3%B3gini-2023.pdf?s=kKUzXpxwJyCik-TNGpicQUryz4>
- Mál og mið 2020-2024. (2020). *Strategiætlan Mál og mið 2020-2024*. https://setur.cdn.fo/media/6910/setur_strategiatlan_fo_2020.pdf?s=kzUTFyVgybz_1B7vGrkq5WZetYA
- Námsskipan fyri útbúgvina til fólkaskúlalærara. (2022). *Námsskipan* Retrieved from <https://setur.cdn.fo/savn/8761/n%C3%A1msskipan-2022-%C3%A6rara%C3%BAtb%C3%BAGvingin-g%C3%B3k%C3%B0kend-29-08-2022.pdf?s=EcA0pe1U6M5NzTh7fipUN3LDwWk>
- Námsvísindadeildin. (2022). *Námsskipan fyri útbúgvina til fólkaskúlalærara*.
- Námsvísindadeilin. (2016). Broytingar og tillagingar í útbúgvunum á Námsvísindadeildini. In S. f. Fróðskaparsetrið (Ed.): Fróðskaparsetrið.
- Ólavsøkufrágreiðing løgmans. (2006). *Frágreiðing løgmans á ólavsøku* Retrieved from <https://lms.cdn.fo/media/3719/fragreiding-logmans-a-olavsoku-2006.pdf?s=mjbnrDJRZ2uw2kHCrXNMQ-G42Hw>
- Olsen, E., Højsted, I., Isholm, P., Blaasvær, L., & Sandoy, T. M. (2023). *PISA-frágreiðing 2022*. NÁM Retrieved from <https://landsstyri.cdn.fo/savn/qrehiybv/pisa-fr%C3%A1grei%C3%B0ingin-2022.pdf?s=A9oMLkYtrpuhBqjjUsPzREZxHGg>
- Potter, J. (2007). *Representing reality : discourse, rhetoric and social construction* (Reprint ed.). Sage.
- Poulsen, F. (2023). *Inclusion in the Faroese public school: From political vision to practice in tension between general education and special needs education* [PhD Thesis, Århus University and University of the Faroe Islands]. Århus Universty <https://ebooks.au.dk/aul/catalog/book/496>
- Reglugerð um størv á Fróðskaparsetri Føroya. (2023). *Reglugerð um størv á Fróðskaparsetri Føroya*. <https://setur.cdn.fo/savn/ru3jisia/regluger%C3%B0-um-stoerv-fr%C3%B3skaparsetur-1001-fo.pdf?s=F8Xlz2fzJFJDGD49IC9ULKvXCrA>
- Setursleiðslan. (2024). *Strategiætlan 2030 - grundvøllur og strategiskar súlur*. In (17.01.2024 ed.): Fróðskaparsetrið.
- Skeiðslýsingar. (2023). *Skeiðslýsingar*. Fróðskaparsetur Føroya. <https://www.setur.fo/fo/utbugving/bachelor/folkaskulalaerari/skeidslysingar>
- Smeby, J.-C., & Heggen, K. (2014). Coherence and the development of professional knowledge and skills. *Journal of Education and Work*, 27(1), 71-91. <https://doi.org/10.1080/13639080.2012.718749>
- Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). (2015). *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG)*. Brussels, Belgium Retrieved from https://ehea.info/media.ehea.info/file/ESG/00/2/ESG_2015_616002.pdf
- Starvslæruhandbók fólkaskúlalærari 2023 - 2024. (2023). *Starvslæruhandbók fólkaskúlalærari 2023 - 2024*. In Námsvísindadeildin (Ed.), (2nd ed.): Starvslærusamskipari og útbúgvingarleiðari,.
- Strauss, A. L. (1978). A Social World Perspective. *Studies in Symbolic Interaction*, 1, 119-128.
- Styrelsen for Forskning og Uddannelse. (2018). *Kvalitet og relevans af Læreruddannelsen (januar)*. https://ufm.dk/publikationer/2019/filer/endelig-rapport_evaluering-af-laererruddannelsen.pdf

- Tatto, M. T. (1996). Examining Values and Beliefs about Teaching Diverse Students: Understanding the Challenges for Teacher Education. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 18(2), 155-180. <https://doi.org/10.2307/1164554>
- Terhart, E. (2004). Teacher-Training Reform. *European Education*, 36(1), 29-49. <https://doi.org/10.1080/10564934.2004.11042347>
- Terum, L. I., & Heggen, K. (2016). Identification with the SocialWork Profession: The Impact of Education. *Br J Soc Work*, 46(4), 839-854. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcv026>
- Uddannelse- og Forskningsstyrelsen. (2021). *Evaluering af pædagoguddannelsen. Samlet rapport (november)*. <https://ufm.dk/uddannelse/videregaende-uddannelse/overblik-over-det-videregaende-uddannelsessystem/professionsbacheloruddannelser/paedagoguddannelsen/evaluering-af-paedagoguddannelsen>
- Útbúgvingarprofilur. (2023). *Útbúgvingarprofilur*. Fróðskaparsetur Føroya. https://setur.cdn.fo/savn/7846/%C3%BA%BAtb%C3%BAGvingarprofilur-l%C3%A6rara%C3%BAtb%C3%BAGving.pdf?s=fnT1fdv9KAx5RiNBC4h_PKRssv4
- Zachariassen, P., Jacobsen, K. S., Mikkelsen, M., Nielsen, P., Gásadal, A., Reynatrøð, H., Hansen, G., Hansen, J., Marnersdóttir, M., Joensen, J. P., Lydersen, L., Tausen, M., Dam, G., Midjord, Ó., Poulsen, E., & Thomsen, R. (2006). *PLÚ álitid - Álit um pedagog- og læraraútbúgvingina*. Retrieved from <https://landsstyri.cdn.fo/savn/2451/pluagust2006a.pdf?s=daRZWI2ga9WEzVPMOoMzrJDBt4M>

Fylgiskjöl

Fylgiskjal 1. Evni og spurningar til verkstovu I við undirvísarar á læraraútbúgvingini

Spurningar at hava í huga

Gerid eina greining av teimum einstøku skeiðunum og samanberid við útbúgvingarlæruúrtøkurnar.

1. Hvussu eru U&L, grund- og linjufak lýst í útbúgvingarlæruúrtøkunum – yvirskipað við støði í teimum einstøku skeiðslýsingunum?
2. Í hvønn mun er samanhangur millum útbúgvingarlæruúrtøkurnar og fakøkini? Er okkurt fakøki yvir- ella undirumboðað?
3. Hvussu er tykkara fakøki lýst í læruúrtøkunum, og er tað nakað, sum manglar? Hvussu kundi yvirskipaða lýsingin sæð út?

Spurningar at hava í huga

1. Hvussu sær yvirskipaða landslagið á læraraútbúgvingini út?
2. Hvat samstarv er millum tey ymsu skeiðini/fakøkini á læraraútbúgvingini, og hvussu er samstarvið skipað?
3. Hvussu kundu vit hugsað okkum, at samstarv og samanhangur millum ymsu fakøkini vóru skipað?

Fylgiskjal 2. Evni og spurningar til verkstovu við 4. árs lesandi

Spurningar:

Tykkara royndir sum læraralesandi

1. Hvussu hava tit upplivað útbúgvingina? Hvat er tað týðningarmiklasta, sum tit hava lært? Nevnið trý ítøkilig dømi. Hvat hava tit saknað at læra á útbúgvingini? Nevnið trý ítøkilig dømi.
2. Hvat høvdu tit broytt á útbúgvingini, um tit fingi møguleikan? Nevnið trý ítøkilig dømi. Hverji øki á útbúgvingin vilja tit varðveita? Nevnið trý ítøkilig dømi.
3. Hvussu væl kenna tit útbúgvingarprofilin? Um tit kenna útbúgvingarprofilin, hvussu væl umboðar útbúgvingarprofilurin læraraútbúgvingina, sum tit eru í holt við? Kenna tit tykkum aftur í lýsingini av útbúgvingini, sum er í útbúgvingarprofilinum?

Samanhangur og framtøka (progressión) í útbúgvingini

4. Hvussu uppliva tit samanhang millum U&L I-VII umframt U&L I-VII og linjurnar? Nevnið ítøkilig dømi um samanhang, manglandi samanhang ella endurtøkur í útbúgvingini.
5. Hvussu hava tit upplivað framtøku (progressión) í útbúgvingini? Nevnið ítøkilig dømi.

Starvslæran sum partur av útbúgvingini

6. Hvat hevur týðning at læra í starvslæruni? Nevnið ítøkilig dømi um, hvat hevur verið gott og minni gott.
7. Hvussu væl hava tit verið fyrireikað til starvslærurnar – bæði á linjugreinaøkinum og námsfrøðiliga? Og hvussu hava starvslærurnar víðari ment tykkara førleikar sum ávegis lærari? Hvat hava tit sjálvi gjørt fyri at fáa tað besta burturúr starvslærunum?

Læraraútbúgvingin í samtíðar og framtíðar høpi

8. Hvussu viðkomandi meta tit, at læraraútbúgvingin er til ítøkiliga lærarastarvið?
9. Hvat er ein góður læraralesandi? Nevnið trý eyðkenni.
10. Hvat er ein góður undirvísari á læraraútbúgvingini? Greiðið frá uttan at persónliggera.

11. Hvat er ein góður fólkkáskúllærari, og hvørjar førleikar skal ein lærari hava?
Nevnið dømi.

Fylgiskjal 3. Evni og spurningar til verkstovu við Samstarvsráðið

Spurningar at umrøða í samstarvsráðnum

- Umrøða leiklutin hjá samstarvsráðnum í hesi eftirmetingini, og hvør leikluturin hjá samstarvsráðnum kann vera í framhaldandi menningini av læraraútbúgvingini.
- Eru førleikar, sum mentir eru á útbúgvingini, viðkomandi fyri tørvin í skúlunum/samfelagnum?
- Er útbúgvingin sniðgiving, ment og dagførd við støði í ESG?
- Hvussu er bygnaður, progressjón og samanhangur millum ymsu partarnar av útbúgvingini?
- Hevur útbúgvingin nøktandi resursir (fígging, undirvísarar við granskingarførleika, undirvísingarførleika v.m.?)
- Er útbúgvingin tíðarhóskandi?
- Hvussu kundi útbúgvingini verið góðskument til samfíðina og framtíðina?
- Hvussu riggar samstarvið millum tey, ið varða av læraraútbúgvingini?
- Á hvønn hátt kann hetta samstarv verða ment/styrkt?

Fylgiskjal 4. Evni og spurningar til verkstovu við starvslæruvegleiðarar

Starvslæra og samanhangur millum læraraútbúgvingina og lærarayrkið

Týdningurin av starvslæruni sum samhaldsfastur partur av læraraútbúgvingini?

1. Hvat hevur størstan týdning fyri starvslærana
2. Starvslæran sum partur av lærarayrkið
3. Hvønn týdning hevur starvslærana?
4. Annað í skúladegnum, sum ikki er partur av starvslæruni, men sum burdi verið tað? (t.d. frikorter, viðtalur, trupla samrøðan, námsfrøðiligir fundir)
5. Hvat er tað, sum starvslæran kann læra tey lesandi, sum tey ikki kunnu fáa í undirvísingini á NÁD
6. Hava tit hugskot til hvussu starvslæran kann gerast betur/mennast? Hvat meta starvslæruvegleiðararnir at tey lesandi skulu hava meira av?

Leikluturin hjá starvslæruvegleiðararnum/skúlanum?

1. Hvat er høvuðsuppgávan hjá starvslæruvegleiðararnum
2. Hvussu væl eru tey lesandi fyrireikað og eru avbjóðingar/menningarmøguleikar í leiklutinum hjá starvslæruvegleiðararnir
3. Hvørjar væntanir hava tit til tey lesandi?
4. Hvønn dent leggja tit á koblingina millum undirvísingarfakið og námsfrøðina (lærarayrkið/læraraførleika)
5. Annað í skúladegnum, sum ikki er partur av starvslæruni, men sum burdi verið tað? (t.d. frikorter, viðtalur, trupla samrøðan, námsfrøðiligir fundir)

Leikluturin hjá Námsvísindadeildini/undirvísararnum?

1. Hvussu síggja tit leiklutin hjá NÁD/undirvísararnum? (Uppliva tit bert linjufaksundirvísaran ella eisini U&L partin?)
2. Hugskot til broytingar/menning?
3. Hvørjar eru avbjóðingarnar hjá teimum lesandi, so sum tit síggja tað? (Hvat vanta tey at læra/vera ílatin til/fyrireika uppá til starvslærutiðina/lærarayrkið?)
4. Sakna tit at seta starvslærana í eitt størri ástøðiligt høpi - kobling til undirvísarar á NÁD
5. Bæði eitt fakligt støði og er professións rættað?
6. Hvussu sær starvslæruvegleiðarin samstarvið við undirvísaran? Progressión frá árgangi til árgang
7. Hvat er tykkara størsta uppgáva ísv starvslærana
8. Hava tit hugskot til hvussu starvslæran kann gerast betur/mennast? Hvat meta starvslæruvegleiðararnir at tey lesandi skulu hava meira av?

9. Hvat kunnu tit sum starvslæruvegleiðarar/lærarar fáa burtúr samstarvinum við undirvísarar/granskarar á NÁD?
10. Leinkið millum útbúgvina her og so virkseimið í skúlunum

Skipanina av starvslæruni? áðrenn starvslæran byrjar, meðan hon er og aftaná

1. Fyrireiking áðrenn starvslæruna
2. Starvslærutíðin - hugskot til batar?
3. Eftirmeting av starvslæruni - eru metingarkriteriini nóg neyv, sum lýst eftirmetingarfrymlinum og starvslæruhandbókini
4. Hugskot til batar: Evt kalla øll inn áðrenn lesandi fara út í starvslæru; Eftirmeta saman
5. Hvat er tykkara størsta uppgáva ísv starvslæruna
6. Hava tit hugskot til hvussu starvslæran kann gerast betur/mennast?

Fylgiskjal 5. Evni og spurningar til verkstovu II við undirvísarar á læraraútbúgvingini (linjufaksundirvísarar)

Bólkaarbeiði 09.30– 11.00

Greining av samhangum millum skeiðini á linjunum

1. Hvussu er samhangur millum skeiðini í einstøku linjufakunum? Hvar er samanfall og hvar víkir frá? Hvussu við framtøku (progressión)?
2. Hvussu er samhangur millum skeiðini í U&L og linjufakini? Hvar er samanfall og hvar víkir frá?
3. Hvussu er koblingin millum linjufakini og veruleikan í skúlunum?
4. Í hvønn mun er tað greiðligt, hvat endamálið er við linjufakunum? Í hvønn mun eru tey rættað móti skúlaveruleikanum?
5. Eitt er skúlafakið, annað er universitetsfakið og tað triðja er læraraútbúgvingarfakið/ini? Hvussu síggja tit sambandið millum hesi? Hvat er læraraútbúgvingarfakið og hvusu verður hetta á bestan hátt praktiserað á læraraútbúgvingini?
6. Hvussu síggja tit tykkum sum fólkaskúlalærararaútbúgvarar? Hvussu sært tú tín leiklut?
7. Hvat hevur størst týðning í skeiðslýsingini, og hvat hevur størst týðning í undirvísingini?
8. Hvussu undirvísa tit við fokus á lærararyrkið og fólkaskúlan? (nú kanska mest í mun til fólkaskúlalógina)
9. Er undirvísingin professiónsrættað í nóg stóran mun? Og hvussu eigur undirvísingin at vera skipað í mun til professiónina sum fólkaskúlalærari?
10. Endurspeglu skeiðslýsingarnar skúlaveruleikan?
11. eru tit fak - faklærarar ella fólkaskúlalærararaútbúgvarar - ella bæði ?
12. Hvussu fáa vit betri samstarv og synergi (synergieffekt) millum skeiðini í linjufakunum og skeiðini í U&L?
13. Í hvønn mun er undirvísing tykkara granskingargrunndað?

Fylgiskjal 6. Evni og spurningar til verkstovu II við undirvísarar á læraraútbúgvingini (U&L undirvísarar)

Greining av samhangum millum U&L-skeiðini

1. Hvussu er samhangur millum tey 7 skeiðini í U&L? Hvar er samanfall og hvar víkir frá? Hvussu við framtøku (progressión)?
2. Hvussu er samhangur millum skeiðini í U&L og linjufakini? Hvar er samanfall og hvar víkir frá?
3. Hvussu er koblingin millum skeiðini og veruleikan í skúlunum?
4. Í hvønn mun er greiðligt, hvat endamálið er við U&L fakunum? Í hvønn mun eru tey rættað móti skúlaveruleikanum?

5. Eitt er skúlafakið, annað er universitetsfakið og tað triðja er lærararútbúgvingarfakið/ini? Hvussu síggja tit sambandið millum hesi? Og hvussu verður hetta á bestan hátt praktiserað á lærararútbúgvingini?
6. Hvussu síggja tit tykkum sum fólkaskúlalærarararútbúgvarar? Hvussu sært tú tín leiklut?
7. Hvat hevur størst týdning í skeiðslýsingini, og hvat hevur størst týdning í undirvísingini?
8. Hvussu undirvísa tit við fokus á lærararyrkið og fólkaskúlan? (nú kanska mest í mun til fólkaskúlalógina)
9. Er undirvísingin professiónsrættað í nóg stóran mun? Og hvussu eigur undirvísingin at vera skipað í mun til professiónina sum fólkaskúlalærari?
10. Endurspeglar skeiðslýsingarnar skúlaveruleikan?
11. Eru tit fak - faklærarar ella lærarar í undirvísing og læring - ella bæði? Greið frá.
12. Hvussu fáa vit betri samstarv og synergi (synergieffekt) millum skeiðini í linjufakunum og skeiðini í U&L?
13. Í hvønn mun er undirvísing tykkara granskingargrunndað?

Fylgiskjal 7. Evni og spurningar til verkstovu III við undirvísarar á lærararútbúgvingini

Spurningar, bólkaarbeiði og framløgur

1. Samanhangur millum U&L og linjurnar til linjurnar og U&L
2. Starvslæran – hvar skal hon liggja? Í fakunum og koblingin
3. Skeiðslýsingar

Fylgiskjal 8. Evni og sprunignar til verkstova við Setursleiðsluni

Lærararútbúgving í seturshøpi

1. Hvussu sampakkar tað at útbúgva til fólkaskúlalærarar, sum er ein professiónsútbúgving við aðrar universitets útbúgvingar á Fróðskaparsetrinum?
2. Fokus á fak/fak og undirvísingarfak/lærararyrkið
3. Verður hædd tikin fyri ymiskleika í útbúgvingum?
4. Hvussu síggja tit samstarvið við aðrar deildir/skeið/útbúgvingar á Setrinum?
5. Hvussu síggja tit lærararútbúgvingina í mun til aðrar útbúgvingar á Setrinum?
6. Lærararútbúgvingin sum setursútbúgving og praksisøkið
7. Starvslæran og Setursútbúgving

Starvsfólkaprofilur á lærararútbúgvingini

1. Hvat eru týdningarmiklastu førleikarnir hjá undirvísararum á LÚ? Undirvísingarførleiki at útbúgva komandi fólkaskúlalærarar ella/og granskarar?
2. Karrieru/menningarmøguleikar hjá undirvísararum á LÚ?
3. Leysalærarar/námslektarar/adjuktar í eini PhD tilgongd /ella við PhD? Møguleiki fyri fastari setan uttan PhD í vanligari merking? Vísa á tað norska modelið (Er tað skúlaútviklarar og/ella granskara)
4. Hvussu síggja tit samstarvið við aðrar deildir/skeið/útbúgvingar á Setrinum?

Tilfeingið og góðska

1. Hvussu kunnu vit tryggja góðsku og framtøku, tá starvsfólk ofta er einstøk fakfólk á skeiðnum/fakinum/fakøkinum og ofta er sett leys?

Gransking

1. Hvar eru vit og hvar skulu vit ísv menning av gransking í skúlaverkinum?
2. Skulu øll starvsfólk miða eftir PhD granskingarverkætlaðum?
3. Praksisrættað gransking?

Fylgiskjal 9. Matrix-greining av útbúgvingarlæruúrtökunum á læraraútbúgvingini

	U & L I	U & L I I	U & L I I I	U & L I V	U & L V	U & L V I	U & L V I I	F ø r ø y s k t á g r u n d	F ø r ø y s k t á l i n j u	D a n s k t	E n s k t	S t ø d d f r ø ð i á g r u n d	S t ø d d f r ø ð i á l i n j u	A l i s - o g e v n a f f r ø ð i	N á t t ú r a o g t ø k n i	Í t r ó t t u r	S ø g a	S m í ð	H e i m k u n n l e i k i & l i s t	T ó n l e i k u r	H a n d a r b e i ð i	B . E d . - r i t g e r ð
<i>Eftir lokna útbúgving skal tann lesandi vera fær/-ur fyri at</i>																						
1	X	X	X					X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
2			X	X				(X)	(X)	X	X										X	
3				X					X	X	X											
4	X	X	X					X	(X)	(X)	(X)				X	X		X	X	X	X	X
5						X															X	
6	X			X				X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
7	X							X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
8	X	X																X	X	X	X	
9						X		X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
10						X		X	X	X	X	X	X			X		X	X	X	X	X
11	X							X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
12	X	X	X	X				X	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X
13	X	X	X		X			X	X	X	X					X		X	X	X	X	X
14					X						X					X		X	X	X	X	X
15	X	X																X	X	X	X	X
16					X	X							X	X	X			X	X	X	X	X
17			X					X	X									X	X	X	X	X
18	X					X	X	X	X	(X)	X	X	X		X			X	X	X	X	X
19						X												X	X	X	X	X
20	X	X			X													X	X	X	X	X
21								X					X			X		X	X	X	X	X
22		X	X					(X)	X	X	X		X			X		X	X	X	X	X
23					X			X	X	X			X			X		X	X	X	X	X
24								(X)	X	X	X							X	X	X	X	X
25			X															X	X	X	X	X
26				X				(X)	(X)	(X)	(X)		X					X	X	X	X	X

Fylgiskjal 10. Yvirlit yvir frundarrøð í metingarbólkinum og saman við uttanhýsis ráðgevnunum

Dato og stað	Luttøka	Yvirskrift/ Evni viðgjørd
2/6-2023 NÁD	EH, EO, HH, FP	Innleiðandi fundur um REÚ: reglulig eftirmeting av útbúgvungum; Árliga eftirmetingin av læraraútbúgvungini; samanseting av metingarbólki & uppskot til altjóða ráðgevar.
19/6 -2023 NÁD (útsettur til 26/6)	(Boðin við: EH, EO, HH, FP, IHR, MZ)	Framhald av innleiðandi fundinum. Endurtøka av rationali fyri at fara í holt við REÚ. Tilgongd, metingarbólkur & tíðarkarmur; kandidatar til altjóða ráðgevar.
26/6- 2023 Gróthúsið 1	EH, EO, HH, IHR, MZ	Sí omanfyri.
8/8-2023 Gróthúsið 1	EH & Elaine Munthe	Fund við Elaine Munthe úr Norra, ið er limur í stýrinum fyri Setrið, um REÚ-tilgongdir.
11/8-2023 Gróthúsið / Zoom	MZ, EO, EH, IRH, FP (á Zoom)	Setan av innanhýsis metingarbólki & ábyrgdarbýti; leiklutur GEIs; kandidatar til altjóða ráðgevar; hugtaksnágreining (curricula); góðskuøki; tilgongd & tíðarætlan; skjal frá NOKUT.
18/8-2023 Gróthúsið	EH, IRH, FP, NR, Rís	Uppskot til mannagongd fyri PRP + NOKUT
24/8-2023 Nóatún	FP, EO, NR	Fyrireika eftirmetingartilgongdina
30/8-2023 Gróthúsið	EH, MZ, IRH, NR, FP + Elaine Munthe (Zoom)	Møde om "PRP"
1/9-2023 Gróthúsið	EH, IRH, NR, FP	Endam. Við REÚ, val av fokusøki, mannagongd, tíðarkarmur og tiltøk - seta tíðspkt fyri fyrstu verkstovur
8/9-2023 Gróthúsið	EH, IRH, NR, FP	Góðkenning av fundarfrásøgn Síðan seinast Fokusøki Ymiskt
9/10-2023 Gróthúsið	EH, IRH, NR, FP, EO, MZ	Umrøða av mandatið hjá metingarbólkinum
17/10-2023 Gróthúsið	EH, IRH, NR, FP	
20/10-2023 Frælsið	EH, IRH, NR, FP + RM, EJ	Fyrireika zoom fund við RM og EJ + zoom fund við tær um endamál, fokusøki v.m. Fyrislógu yvirskift o.a. til eftirmetingina
27/10-2023 Frælsið	EH, IRH, NR, FP, JJ	Fundurin hevur sum punkt at fyrireika verkstovu I og um tíð er til tað, at fyrireika spurningar til verkstovuna við lesandi.
30/10-2023 Frælsið	Verkstova 1	
1/11-2023 Frælsið + zoom	EH, IRH, NR, FP, JJ + RM, EJ	at fyrireika fundin við Elsebeth og Randi kl. 15 á zoom På dagsorden er særligt at drøfte evalueringen med fokus på de studerendes erfaringer - også med henblik på workshopen den 6/11 med de 4 års studerende.
3/11-2023 Frælsið 14 - 16	EH, IRH, NR, FP, JJ	Fyrireika verkstovu við tey lesandi
4/11-2023 Frælsið 12- 14	EH, IRH, NR, FP, JJ	Fyrireika verkstovu við samstarvsráðið
4/11-2023 Frælsið kl. 10 - 12	Verkstova við tey lesandi 23 4. árs lesandi	
15/11-2023 Frælsið kl. 8.30 - 10.30	Verkstova við Samstarvsráðið	

16/11-2023 Frælsið + zoom kl. 16 - 17	EH, IRH, NR, FP, JJ + RM, EJ	Evaluering av verkstovu og leggja ætlan fyrí komandi
22/11-2023 kl. 14 – 15 + zoom	EH, IRH, NR, FP, JJ + RM, EJ	Evaluering av verkstovu og leggja ætlan fyrí komandi
28/11-2023 kl. 14.30 - 17 Frælsið	Verkstova við 13 av 24 starvslæruvegleiðarar	
30/11-2023 kl. 13 – 14 Frælsið	EH, IRH, NR, FP, JJ	Forfund áðrenn zoom við RM, EJ (um verkstovu 4/12)
30/11-2023 kl. 14 – 15 Frælsið og zoom	EH, IRH, NR, FP, JJ + RM, EJ	Evaluering av verkstovu og leggja ætlan fyrí komandi
4/12-2023 kl. 9 – 16 Frælsið	Verkstova II og III við undirvísarar	
5/12-2023 kl. 14.30 - 16.00 Frælsið	Verkstova við Setursleiðsluna	
6/12-2023 kl 9 – 16 Frælsið	EH, IHR, NR, FP	Skriva frág.
6/12-2023 kl 14 – 15 Frælsið + zoom	EH, IHR, NR, FP	Fund við RM og EJ
8/12-2023 kl. 9 – 11 Frælsið	IHR, JJ, NR, FP	Skriva frág.
11/12-2023 kl 9 – 15 Frælsið	EH, IHR, NR, FP	Skriva frág.
13/12-2023 kl. 9 – 15 Frælsið	EH, IHR, NR, FP	Skriva frág.
13/12-2023 kl 15- 16 Frælsið + zoom	EH, IHR, NR, FP	Fund við RM og EJ – analysu, tilmæli, niðurstøður
14/12-2023 kl. 9 – 15 Frælsið	EH, IHR, FP	Skriva frág.
4/1-2024 kl. 11 – 13 Frælsið	EH, JJ, NR, FP	Viðgera tað, sum vit hava skrivað - analysan
4/1-2024 kl. 13 – 14 Frælsið + zoom	EH, JJ, NR, FP + RM, EJ	Diskutera analysuna - tilmæli, niðurstøður
8/1-2024 kl 20 – 22 Frælsið	EH, JJ, NR, FP	Diskutera niðurstøður og tilmæli
19/1-2024 kl 8.30 - 14 Frælsið	EH, JJ, NR, FP	Leggja seinastu hond á frágreiðingina
15/2-2024 kl 12 – 14 Frælsið + Zoom + 14-16	EH, JJ, MS, NR, FP + RM, EJ	Gjøgnumgingið endaligu frágreiðingina saman við uttanhýsis ráðgevnunum

<p>Undirvísarar útbúgvingarprofilurin eigur at vera endurskoðaður Ov lítið, í summum førum als onki, samstarv millum ymisku fakøkini undirvísararnir, allir sum ein, ynskja meira samstarv Vantandi samanhangur millum linjufakini Vantandi týðilig progressión á linjunum, m.a. orsakað av samlestri millum 2., 3., 4. árs lesandi Átti at verið betur samskipað við atlitni at tí didaktiska partinum Krevur størri samstarv millum tvørtur um linjurnar og við U&L undirvísarar Ógreitt hvat linjufakið skal vera: Setursfak og/ella skúlafak?</p>	<p>Skeiðslýsingar Ójavnar Ú&L skeiðslýsingar hanga væl saman Linjufakskeiðslýsingar hanga ikki so væl saman</p>	<p>Setursleiðslan Síggja LÚ sum ein og hvørja setursútbúgving Ikki professiónsútbúgving Ynski um at LÚ flytir seg meira yvir í seturs”termar” Skulu allýsa LÚ innanfrá LÚ miða eftir at vera ein meira breið útbúgving – ikki bert fokus á fólkkaskúlan/fólkkaskúalærarayrkið Finna fram til hvat vit eru verðinsmeistarar í – skerpa útbúgvingarprofilin Fokus á ynski um økt samstarv við hinar deildirnar/fakøkini á Setrinum Fokus á bøtt setarnarviðurskifti – tó ikki opna upp fyri fleksiblum setanartreytum/karrieruforløbi Menna granskingarøkið, sum spesifikt øki fyri LÚ/NÁD</p>
<p>Undirvísarar linjurnar eru á einum markamóti millum, hvussu fakið verður brúktur í fólkkaskúlanum, samstundis sum fakliga støðið á linjunum skal tryggjast ov lítil samanhangur millum U&L og linjurnar U&L og fakdidaktikkur, sum partur av linjunum kundi verið betur samansjóðað Fleiri tímar til starvslærana U&L átti eisini at verið partur av starvslærani Hædd eigur at takast fyri, á hvørjum árgangi lesandi eru, tá ið mett verður um starvslærutíðarskeiðið</p>	<p>Lóggáva: Kunngerðir v.m. Útbúgvingarprofilur / námsskipan Útbúgvingarkunngerðin tekur støði í seturslógini Útbúgvingarprofilurin ótíðarhóskandi, tekur støði í fólkkaskúalógini</p>	<p>Samstarvsráðið Eiga at fáa fleiri undirvísarar í fast starv, soleiðis at hesi kunnu mennast sum lærarakúlaundirvísarar Menna starvslærana, t.d. við at útbúgva fleiri starvslæruvegleiðarar og móguliga fingið starvslæruskúlar Fleiri eftirútbúgvingar fyri at førleikmenna lærarar og fakið í skúlanum Okkum tørvar skúlarelateraða gransking</p>
<p>Lesandi Útbúgvingin góð á nógvum økjum, men sum heild ikki nóg væl skipað Lesandi kenna ikki útbúgvingarprofilin Ástøðiligi parturin fyllir ov nógv Ov lítið samstarv millum U&L og linjugreinarnar Týðiligasti samanhangurin millum skeiðini í U&L Starvslæran at ov stutt Skipanin við útbúnum starvslæruvegleiðarum góð Læraraútbúgvingin skal framvegis vera ein bachelorútbúgving, tó meira praktisk</p>	<p>Status á læraraútbúgvingini LÚ er serstøðu í norðurlenskskum høpi Nógv lesandi Tendensur at færri søkja Lítið fráfall samanborið við aðrar útbúgvingar Søknaftir stabiliteti</p>	<p>Starvslæruvegleiðarar Betri samstarv við læraraútbúgvingina t.e. undirvísarar á LÚ Betri “kvalifisera” fyrireiking áðrenn starvslærana Tey lesandi áttu at verið í starvslæruskúlanum fulla tíð, har tey fylgdu starvslæruvegl. fullan dag Ov langt millum linjufakið og skúlafakið Áttu at komi í starvslæru fyri at mennast til lærarayrkið Starvslæran brúgv millum útbúgving og yrkið</p>